

Nota Zienswijzen

Samenvatting en beantwoording zienswijzen

Omgevingsvisie Goirle

Gemeente Goirle
 Oktober 2021

Inleiding

Vanaf 26 augustus 2021 t/m 06 oktober 2021 heeft de ontwerp-omgevingsvisie Goirle ter inzage gelegen.

Tijdens deze periode zijn in totaal 43 verschillende zienswijzen ingediend. Een overzicht van de 43 zienswijzen staat hieronder in het schema. Sommige zienswijzen zijn door meerdere verschillende indieners ingediend. Bij welke zienswijzen dit het geval was, staat aangegeven in het schema. De NAW-gegevens van natuurlijke personen zijn niet weergegeven, omdat deze beschermd zijn op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens.

Nr.	Indiener
1	Indiener 1
2	Indiener 2
3	Indiener 3
4	Indiener 4
5	Indiener 5
6	Indiener 6
7	Indiener 7
8	Indiener 8
9	Indiener 9
10	Indiener 10
11	Indiener 11
12	Indiener 12
13	Indiener 13
14	Indiener 14
15	Indiener 15
16	Indiener 16
17	Indieners 17 – 35 (<i>deze zienswijze is in totaal 19 keer ingediend</i>)
18	Indiener 36
19	Indiener 37
20	Provincie Noord-Brabant
21	Indieners 38 – 42 (<i>deze zienswijze is in totaal 5 keer ingediend</i>)
22	Bouwfonds Gebiedsontwikkeling

23	Indiener 43-49 (<i>deze zienswijze is namens 7 indieneren ingediend</i>)
24	Indiener 50
25	ZLTO Hart van Brabant en indieneren 51-54 (<i>deze zienswijze is in totaal 5 keer ingediend</i>)
26	Waterschap de Dommel
27	Indiener 55
28	Indiener 56
29	Stichting Coöperatie Duurzaam Riel/Goirle
30	Indiener 57
31	Indiener 58
32	Indiener 59
33	Indiener 60
34	Indiener 61
35	Stichting Biodiversiteitsgroep Goirle-Riel
36	Indiener 62
37	Indiener 63
38	Indiener 64
39	Indiener 65
40	Indiener 66
41	Indieneren 67 – 75 (<i>deze zienswijze is namens 9 indieneren ingediend</i>)
42	Cumela
43	Indiener 76 (<i>deze zienswijze is niet ontvankelijk ivm termijnoverschrijding. Voorts komt de inhoud van de zienswijze overeen met de zienswijze die door indieneren 38-42 is ingediend</i>)

Algemene beantwoording

Allereerst dank voor de betrokkenheid van alle partijen en indieners van zienwijzen. Het maakt het beleid beter. In deze nota van beantwoording en staat van wijziging beschrijven we de hoofdlijnen van de zienswijzen, de beantwoording en wijze van verwerking. Naast complimenten en herkenning komen in diverse zienwijzen ook meermaals een aantal zorgen terug omtrent ontwikkelingen die we hier apart uitlichten.

Prioritering uitbreidingslocaties woningbouw

Bij de woningbouwopgave zetten we, conform de ladder voor duurzame verstedelijking, in eerste instantie in op de mogelijkheden van inbreiding en herstructurering in de bestaande dorpen. In de omgevingsvisie zijn hiervoor diverse binnenstedelijke zoeklocaties voor woningbouw opgenomen. Denk bijvoorbeeld aan de verkleuring van Tivoort-Noord naar woningen. Op langere termijn is dat mogelijk onvoldoende voor de regionale verstedelijkingsbehoefte. Daarom zijn er ook een aantal gebieden opgenomen waar verstedelijking op middellange/lange termijn afweegbaar is. In Riel betreft dit de locaties Riel-Noord, Riel-Zuid en de Spaanse hoek. In Goirle betreft het de verplaatsing van sportcomplex Van den Wildenberg naar het Riels Kwadrant en inbreiding op de locatie van het huidige sportcomplex. In de omgevingsvisie is aangegeven dat we de ruimte nu reserveren, maar nog nader verkennen wanneer en met welke prioritering we op de diverse locaties ruimte voor ontwikkeling bieden.

In meerdere zienswijzen is bezwaar aangetekend tegen de mogelijke ontwikkeling van de locatie Spaanse Hoek. Er worden zorgen geuit over de verkeersdruk die verder zal toenemen, waardoor gevaarlijke situaties kunnen ontstaan en de bereikbaarheid van het dorp afneemt. Ook geeft men aan dat de ontwikkeling afbreuk doet aan het dorpse karakter van Riel en het landelijk, rustig wonen in het groen. Op basis van deze ingediende zienswijzen kiezen we ervoor om toch al wel een prioritering aan te geven in de uitbreidingslocaties. Belangrijke uitgangspunten zijn een goede en werkbare aansluiting op huidige weginfrastructuur en andere netwerken, een goede inpassing in de landschappelijke situatie (onder andere behoud open zichtlijnen) en rekening houdend met het dorps karakter van Riel. Op basis hiervan komt de Spaanse Hoek pas op de lange termijn in beeld als ontwikkellocatie, na de verkleuring van Tivoort-Noord op de korte termijn en de uitbreiding in Riel-Noord en Riel-Zuid en verplaatsing van het sportcomplex op de middellange termijn. Daarbij is in de omgevingsvisie al aangegeven dat de daadwerkelijke doorgang van eventuele uitbreidingsontwikkelingen ook afhankelijk is van de regionale woonbehoefte en de keuze die we als gemeente maken over de rol die we daarin spelen. Dat is op dit moment nog niet te zeggen en daarom wordt de concretisering van het jaar 2030 verwijderd.

Invulling duurzame energie

Eén van de afspraken in het Klimaatakkoord is dat dertig energieregio's in Nederland onderzoeken waar en hoe duurzame elektriciteit op land (wind en zon) het beste opgewekt kan worden. Ook onderzoekt men hoe we onze huizen in de toekomst duurzaam kunnen verwarmen en waar mogelijkheden liggen om energie te besparen. Als gemeente Goirle maken we onderdeel uit van de regio Hart van Brabant. In dit regioverband werken we gezamenlijk aan de zogenaamde 'Regionale Energie- en Klimaatstrategie' (REKS). Het bijzondere van deze aanpak is dat we de energietransitie opgave in samenhang bekijken met de klimaatopgave. Als gemeente Goirle vinden we het belangrijk om gehoor te geven aan de opgave die er ligt en dat wordt ook van ons verwacht. Dit betekent dat we op ons grondgebied ruimte bieden voor de energietransitie en klimaatopgave. Uiteraard kijken we hierbij allereerst naar de ruimte voor duurzame energieopwekking in bestaand stedelijk gebied. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van zonnepanelen op beschikbare daken. Dit levert echter onvoldoende duurzame energie op. Dus kijken we ook naar het buitengebied voor het plaatsen van windturbines en zonnevelden.

HUB de Baars

We willen ruimte bieden aan de ontwikkeling van een zogenaamde energiehub. Door te werken met energiehub's, waar energieopwekking, -vraag en -opslag bij elkaar komt, wordt namelijk efficiënt gebruik gemaakt van het energienetwerk. In de regio zijn meerdere zoekgebieden voor dergelijke energiehub's aangewezen. In gemeente Goirle gaat het dan om een aansluiting op de inter-gemeentelijke HUB de Baars. We zetten hier niet alleen in de op de clustering van energieopwekking (wind + zon), maar combineren dit ook met andere functies zoals natuurontwikkeling/ecologie, waterberging en recreatie. Het gaat dus om een integrale gebiedsontwikkeling van het landschap.

In meerdere zienswijzen worden zorgen geuit over de (mogelijke) effecten van de windturbines op HUB de Baars op de nabijgelegen woonwijken en de natuurrijke omgeving. Ook wordt bezwaar gemaakt tegen de grootte en het aantal windturbines. Een veelgebruikte richtlijn is dat windturbines op minimaal 500 meter afstand moeten staan van bestaand bewoond gebied. Dit komt niet overeen met het zoekgebied zoals deze is ingetekend op de omgevingsvisiekaart. We passen de kaart hierop aan en voegen de 500 meter-zone toe (vanaf de begrenzing van het bestaand stedelijk gebied), waardoor het zoekgebied van HUB de Baars op afstand van de bestaande woonwijken komt te liggen. Bij de nadere uitwerking van dit project zal een plan-m.e.r.-procedure doorlopen worden. In deze procedure worden de exacte effecten van de ontwikkeling, zoals geluidsbelasting en schaduwwerking, onderzocht. Ook wordt onderzocht wat de eventuele effecten zijn op het landschap en de flora en fauna in de omgeving. Op basis van de PlanMER en uiteraard de bestaande vereisten kan vervolgens een nadere afweging worden gemaakt over de haalbaarheid en wenselijkheid van de energiehub en de bijbehorende type energie-installaties.

Dit project van de REKS bevindt zich in de initiatieffase. In de omgevingsvisie is dan ook alleen het globale zoekgebied van de energiehub ingetekend, waarmee dit de eerste mogelijkheid was tot inspraak. De uitwerking van HUB de Baars vindt in een apart traject plaats. Op het moment dat dit traject van start gaat worden buurtbewoners en andere belanghebbenden hierbij betrokken. In dialoog met de omgeving willen we zo samen kijken naar de mogelijkheden en onmogelijkheden van dit project. Hoe dit traject zal worden ingericht wordt momenteel uitgewerkt. Te zijner tijd zal er meer informatie bekend worden gemaakt. Alle informatie die op dit moment bekend is over HUB de Baars, kunt u vinden op de website van de gemeente.

Wind in combinatie met nieuw bos

We willen in het kader van de REKS de mogelijkheid openhouden om na 2030 eventueel windturbines in combinatie met nieuw bos te ontwikkelen. Ook op de lange termijn is verdere verduurzaming van onze energievoorziening namelijk nodig. Het is belangrijk om nu al na te denken over wat voor mogelijkheden er nog meer zijn. En 'wind in combinatie met nieuw bos' zien we als een unieke kans om de energietransitie te koppelen aan maatregelen in het kader van de klimaatopgave en natuurontwikkeling- en bescherming. De klimaatopgave gaat in dit geval dus om de ontwikkeling van nieuw bos aan de zuid- en oostzijde van de gemeente. Deze ruimte willen we sowieso bieden, ook los van de ontwikkeling van windturbines. Voor wat betreft de windturbines, het heeft natuurlijk de voorkeur om windturbines op al versteende locaties plaatsen. Denk aan plaatsing in de A58-zone langs de snelweg en bij bedrijventerreinen. Windturbines moeten echter op voldoende afstand staan van de plekken waar we wonen en werken. Hierdoor vallen veel deze locaties af. Ook de beperkingen die uitgaan van het vliegveld Gilze-Rijen maken dat een groot deel van het westelijk buitengebied ongeschikt is.

Door de formulering 'windbossen' te gebruiken in de omgevingsvisie werd een verwarrend beeld gecreëerd over wat dit precies inhoudt. Dit passen we dan ook aan en we kiezen voor de term 'wind in combinatie met nieuw bos'. Het betreft een clustering van windturbines in combinatie met nieuw te ontwikkelen bos. De ontwikkeling van 'wind in combinatie met nieuw bos' willen we expliciet koppelen aan de versterking van ecologie, waterberging en recreatie. Dit is dan ook de reden dat we voor de windturbines in nieuw bos ruimte zien, maar niet in bestaand bos. In bestaand bosgebied willen we afbreuk van de huidige natuurwaarden voorkomen.

De ruimte voor 'wind in combinatie met nieuw bos' komt pas na 2030 in beeld. Sowieso moet eerst de capaciteit op het energienetwerk zijn opgeschaald. Door het zoekgebied uit de REKS te verankeren in de omgevingsvisie, willen we voorkomen dat er in de komende jaren ontwikkelingen plaatsvinden in het gebied die de komst van dit project in de weg zitten. Komende periode wordt nader onderzocht of de toekomstige ontwikkeling daadwerkelijk haalbaar en wenselijk is. Afstemming met eigenaren, verkenning van financieringsmodellen en onderzoek naar eventuele schade aan ecologie wordt hierin meegenomen. Deze nadere uitwerking vindt plaats in een apart traject, in het verlengde van de REKS en de omgevingsvisie.

Beantwoording zienswijzen

In dit onderdeel hebben we de zienswijzen samengevat en van een reactie voorzien. Dit betekent niet dat we die onderdelen van de zienswijzen die niet expliciet worden genoemd niet hebben betrokken bij de beoordeling. Elke zienswijze is in zijn geheel beoordeeld. Hierbij geven we ook steeds aan of de reactie leidt tot een aanpassing of niet. Daar waar we verwijzen naar paginanummers gaat het om de paginanummering van de ontwerp-omgevingsvisie.

1: Indiener 1		
	Samenvatting	<ul style="list-style-type: none"> - Toevoeging aan historische routes. - Landgoederen staan niet goed gepositioneerd op kaart. - Buitengebied (en bebouwde kom): ook aandacht voor voetganger infrastructuur, gescheiden van overige infra. - Windmolens dichtbij bestaande infra i.v.m. efficiëntie/kostbare ingrepen voorkomen. - Levendig (winkel)centrum is niet haalbaar. - Goed betrekken van burger bij verduurzaming woningen + wie gaat het betalen? - Vergroenen wijken, terwijl in afgelopen jaren veel plantsoenen met bomen zijn verdwenen (geen oplossing om nu bij inwoners te laten + gemeente zou goede voorbeeld moeten geven en doet dat niet). - Agrarische sector niet zijn primaire functie behouden in buitengebied west. Dit is ook tegenstrijdig met ambitie op klimaatbestendige, natuurinclusieve leefomgeving. Zeker Riels Kwadrant ondervindt hinder. Landbouwbeleid is te veel consoliderend. - Geen windturbines/wind boven bos in natuurgebieden. Eerder langs de A58. Aangegeven locaties zijn ook niet geschikt voor 'nieuwe bebouwing'. Aangewezen gebieden vallen bovendien (deels) binnen of vlakbij stiltegebieden + in aardkundig waardevolle gebieden (+ cultuurhistorisch/archeologisch waardevol) + in Natura2000-gebied. - Buitengebied midden: er moet meer ruimte komen in de natuurgebieden i.p.v. het verder afsluiten van deze gebieden. - LPG-opslag is al weg?
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - We passen eventuele omissies en onjuistheden omtrent historische routes en landgoederen aan o.b.v. provinciale kaart met cultuurhistorische waarden. - Ook in het buitengebied hebben we aandacht voor voetgangerinfra, per gebied/route zal dat verschillen. Dit wordt nader uitgewerkt in mobiliteitsprogramma. - Met Hub-de baars en ruimte voor zonnenvelden is afweging omtrent infrastructuur meegenomen. - Ambitie omtrent een levendig centrum gaat niet alleen over winkels, is op meerdere manieren levendig te houden, nu en in de toekomst. - Bij nadere uitwerking verduurzaming worden inwoners meegenomen en financieringsopties nader uitgewerkt. - Bij toekomstbestendige woonwijken hoort ook een grote vergroeningsopgave, hiervoor is aandacht. - Uiteindelijk worden vele belangen afgewogen in de omgevingsvisie en gezien het belang van de agrarische sector is hier gekozen de ruimte en prioriteit in West te behouden. Voor het Riels kwadrant is op lange termijn een andere functie afweegbaar. - Voor toelichting op windenergie zie ook algemene beantwoording.

		<ul style="list-style-type: none"> - Zonering wordt nader uitgewerkt, maar gaat niet om het afsluiten van gebieden. - Het klopt dat het LPG-station reeds verwijderd is en zal op de kaart worden aangepast.
	Aanpassing	<ul style="list-style-type: none"> - Aanpassing cultuurhistorie op kaarten. - Verwijderen LPG-station van kaarten.
2: Indiener 2		
	Samenvatting	Visie op laadpalen: mensen ondervinden hinder aan het opladen van auto's aan publieke laadpalen + vergunningen die worden verleend voor laadpalen dichtbij huizen en tuinen van inwoners.
	Beantwoording	De gemeente hecht belang aan verdere verduurzaming van mobiliteit, de voordelen wegen op tegen nadelen. Momenteel wordt echter geen rekening gehouden met het geluid van elektrische auto's die laden aan een oplaadpaal, dit gaan we komende periode herzien. We nemen deze melding mee in het regionale EV-overleg (Expertisecentrum RAL-Zuid (Regionale Agenda Laadinfra) overleg) en in het regionale overleg met de buurgemeenten. Voor de korte termijn en nieuwe aanvragen nemen we in de beoordeling van de aanvraag mee of de laadpaal op voldoende afstand van een woning/tuin staat. Tevens nemen we deze opmerking mee in het nog de updaten beleid voor laadpalen.
	Aanpassing	Geen aanpassing omgevingsvisie
3: Indiener 3		
	Samenvatting	<ul style="list-style-type: none"> - Het maatschappelijk belang van bedrijventerrein Veertels voor het dorp wordt niet goed weergegeven. - Toevoegen mogelijkheid tot splitsen bedrijfspanden op Veertels (net als Tijvoort), onder voorwaarden. - Belang dat kleine ondernemers in eigen dorp kunnen vestigen is niet goed weergegeven. (ZZP'ers nemen toe). - Verzoek over specifiek percelen op Veertels. - Bezwaar tegen mogelijkheden tot verkleuren randen, dit beperkt bedrijven tussen Spoorweide en Veertels.
	Beantwoording	We beschouwen Veertels als hét bedrijventerrein van Riel, waar lokale bedrijven ruimte krijgen om te ondernemen. Het bedrijventerrein is primair gericht op bedrijvigheid en richting de toekomst willen we dit zo houden. Er is ruimte voor maatwerk als het gaat om (tijdelijke) andere functies, maar een nieuw initiatief mag niet ten koste gaan van de bestaande bedrijvigheid. Vanuit het beleidsdocument Kaai Goed Ondernemen willen we als gemeente voldoende bewegingsvrijheid voor de ondernemers houden. We kijken graag samen met hen vanuit de feitelijke situatie (in plaats van de planologische situatie) naar de mogelijkheden van ontwikkeling. Ook hierin kiezen we voor maatwerk. Hierbij zijn tweetal uitgangspunten vastgelegd, namelijk 1. er is ruimte voor splitsing en/of verhuur van bedrijfspanden, onder voorwaarde dat wordt voldaan aan de overige regelgeving (parkeer beleid, brandveiligheid, etc.) en 2. er blijft een relatie tussen de eigenaar/gebruiker van de bedrijfswoning en het bedrijfsgebouw. Deze uitgangspunten gaan we expliciet opnemen in de omgevingsvisie.
	Aanpassing	Expliciet opnemen van bovenstaande uitgangspunten uit het beleidsdocument 'Kaai Goed Ondernemen Riel, 2017'.
4: Indiener 4		
	Samenvatting	Opening over verkleuring randen Veertels nu van de baan? Graag iets meer toelichting over 'maatwerk efforts' vanuit de gemeente → buiten bestaande regelgeving, hoe ver reikt effort, inspanningsverplichting, etc.
	Beantwoording	Het verkleuren van de randen van bedrijventerrein Veertels is naar aanleiding van de sessie op 5 juli 2021 ingeperkt. Er zijn eventueel in tijdelijke vorm mogelijkheden. Hierbij bieden we maatwerk, waarbij we samen met de betreffende partij en andere belanghebbenden kijken wat de (on)mogelijkheden zijn. Hierbij staat voorop dat een initiatief niet ten koste mag gaan van de

		bestaande bedrijvigheid op Veertels. Het terrein willen we namelijk behouden voor lokale bedrijvigheid. Er zijn meerdere voorbeelden waarbij maatwerk is toegepast. Er is geen sprake van een inspanningsverplichting.
	Aanpassing	Geen aanpassing omgevingsvisie
5: Indiener 5		
	Samenvatting	<ul style="list-style-type: none"> - Bezwaar tegen 'wind boven bos', vanwege de impact die dit heeft op het bodemleven en de natuur. Windbossen passen niet binnen de gestelde kaders bij de ruimtelijke kwaliteitslaag. Bij voorkeur zoeken naar locaties voor windturbines waar de bodem al versteend/verstoord is. - Bezwaar tegen het feit dat er geen milieueffectrapportage wordt opgesteld als dit soort ingrijpende ontwikkelingen in de visie staan, zeker als je wilt sturen op milieukwaliteit (spelregel 11).
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Zie algemene beantwoording voor nadere toelichting over invulling duurzame energie. - Door de gemeente is er bewust voor gekozen om voor de omgevingsvisie geen milieueffectrapportage op te laten stellen. De Plan m.e.r.-procedure doorlopen we bij de verdere uitwerking van de betreffende ontwikkelingen.
	Aanpassing	Ter verduidelijking passen we de term 'wind boven bos' aan naar 'wind in combinatie met nieuw bos'
6: Indiener 6		
	Samenvatting	Bezwaar tegen Energiepark HUB de Baars: verstoring van natuurlijke, rustige woonomgeving voor de wijk + vrees voor mogelijke geluidsbelasting en visuele belasting, t.o.v. huidige waarden. Het verzoek wordt gedaan om persoonlijk betrokken te blijven en afspraken te maken over over belasting, voorwaarden, compensatie.
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Zie algemene beantwoording voor nadere toelichting over invulling duurzame energie. <p>Omwonenden worden bij nadere uitwerking betrokken. Bij nadere uitwerking zal, naast milieueffecten omtrent geluid, natuur en landschap ook financierings- en eventuele compensatie-aspecten nader bekeken worden. Tot slot passen we de contour van de aanduiding aan door de minimale buffer van 500 meter ten opzichte van bestaand stedelijk gebied toe te voegen.</p>
	Aanpassing	Er wordt een buffer van 500m ten opzichte van bestaand stedelijk gebied toegevoegd in kaartmateriaal voor zoekgebieden wind.
7: Indiener 7		
	Samenvatting	Bezwaar tegen windmolens op Abcovensedijk, i.v.m. geluidsoverlast voor de wijk Hoge Wal en de natuur (vogels) bij de Oostplas.
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Zie algemene beantwoording voor nadere toelichting over invulling duurzame energie. - Zie ook beantwoording bij 6.
	Aanpassing	Er wordt een buffer van 500m ten opzichte van bestaand stedelijk gebied toegevoegd in kaartmateriaal voor zoekgebieden wind.
8: Indiener 8		
	Samenvatting	Bezwaar tegen aanleg windmolens bij de Baars, i.v.m. overlast voor de wijk en gevaar verschillende vogelsoorten/natuur.
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Zie algemene beantwoording voor nadere toelichting over invulling duurzame energie. - Zie ook beantwoording bij 6.
	Aanpassing	Er wordt een buffer van 500m ten opzichte van bestaand stedelijk gebied toegevoegd in kaartmateriaal voor zoekgebieden wind.
9. Indiener 9		

	Samenvatting	<ul style="list-style-type: none"> - Steeds meer overlast van de snelweg A58 (vanuit Hoge Wal), met name in de nacht. Indiener vermoedt dat geluid is toegenomen door de komst van de geluidswal. Indiener doet verzoek tot onderzoek. - Indiener verzoekt meer informatie te ontvangen over mogelijke gevolgen/overlast van plaatsen zonnepanelen en windturbines als onderdeel HUB de Baars. + informatie over aantekenen bezwaar en compensatie.
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Uit onderzoek naar de reflectie van het geluidsscherm aan de A58 (aan de zijde van Tilburg) in de richting van Goirle blijkt dat het scherm een niet-waanneembare verhoging van geluid tot gevolg heeft, namelijk minder dan 1 dB. Er is op dit moment geen aanleiding tot aanvullend onderzoek. Wel wordt geluidsonderzoek gedaan in het kader van de ontwikkeling van de Bakertand. Met de ontwikkeling van de Bakertand worden ook extra maatregelen genomen om geluidsoverlast te beperken. Deze maatregelen zijn ook gericht op de beperking van geluidsoverlast op de bestaande woningen. - Zie algemene beantwoording en beantwoording bij 6. voor nadere toelichting over invulling duurzame energie.
	Aanpassing	Geen aanpassing omgevingsvisie
10. Indiener 10		
	Samenvatting	Verzoek tot meer informatie over energiepark HUB de Baars.
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Zie algemene beantwoording voor nadere toelichting over invulling duurzame energie. - Bij nadere uitwerking worden omwonenden en belanghebbenden betrokken.
	Aanpassing	Geen aanpassing omgevingsvisie
11. Indiener 11		
	Samenvatting	Bezwaar tegen windmolens voor opwekking duurzame energie. Verzoek tot betere alternatieven.
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Zie algemene beantwoording voor nadere toelichting over invulling duurzame energie. - De omgevingsvisie wordt periodiek bijgesteld, mochten er komende jaren betere alternatieven beschikbaar komen, dan passen we de plannen aan.
	Aanpassing	Geen aanpassing omgevingsvisie
12. Indiener 12.		
	Samenvatting	Indiener verzoekt om het volgende toe te voegen aan de op visie Buitengebied West: landbouwverbreding is toegestaan, mits de agrarische functie de hoofdfunctie blijft. Om tegemoet te komen aan de zittende agrarische bedrijven.
	Beantwoording	De gemeente is het eens met de zienswijze. De tekst in de Koers voor Buitengebied West was hier inderdaad niet duidelijk genoeg over. Vanuit de koers voor dit deelgebied is landbouwverbreding toegestaan, mits de agrarische hoofdfunctie behouden blijft en het binnen de kaders van plattelandsverbreding past: kleinschalig en ondergeschikt (ruimtelijk en functioneel), passend bij landschappelijk karakter. Denk bijvoorbeeld aan streekgebonden verkoop of kleinschalig kamperen. Wij zullen dit aanpassen in de omgevingsvisie.
	Aanpassing	Bij de koers voor Buitengebied West expliciet beschrijven dat ook hier landbouwverbreding, mits kleinschalig en ondergeschikt, is toegestaan.
13. Indiener 13		
	Samenvatting	Bezwaar tegen aanduiding van Spaanse Hoek als mogelijke verstedelijkingsgebied op lange termijn. Indiener geeft aan dat hiermee de rust en ruimte voor natuur en landelijk wonen conform agrarisch buurtschap met hoge cultuurhistorische waarde

		onder druk komt te staan. + tegenstrijdig met stedenbouwkundige visie op gebied en waardevolle monumenten komen in het geding + afbreuk aan waarde dorpsgemeenschap Riel. Tot slot vraagt de indiener aandacht voor het vraagstuk mobiliteit en bereikbaarheid van Riel in relatie tot uitbreiding.
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Zie algemene beantwoording voor nadere toelichting op prioritering uitbreidingslocaties. - Vanwege bovengenoemde zorgen prioriteren we andere uitbreidingslocaties en gaan we pas aan de slag met Spaanse Hoek als er na uitwerking van andere locaties nog steeds een grote woningbouwbehoefte is. - Daarnaast wordt de omgevingsvisie periodiek bijgesteld en mochten prognoses omtrent woningbehoeften komende jaren zo wijzigen dat de Spaanse hoek ook niet op lange termijn nodig wordt geacht, dan passen we de visie daar dan op aan.
	Aanpassing	In de omgevingsvisie wordt een prioritering toegevoegd voor de uitbreidingslocaties waarbij, na binnenstedelijke locaties, Riel-Noord en Zuid en de verschuiving van het sportcomplex prioriteit hebben en pas als laatste de Spaanse Hoek.
14. Indiener 14		
	Samenvatting	<ul style="list-style-type: none"> - Bezwaar tegen mogelijke uitbreidingslocaties bij het dorp Riel, in verband met de enorme verkeersdruk wat leidt tot onaanvaardbare gevaarlijke situaties. Als dit plan er komt, dan geeft de indiener aan dat de verkeersveiligheid moet verbeteren – doorstroom rondom Riel realiseren. Indiener geeft bovendien aan dat de uitbreiding niet bijdraagt aan het behoud van het dorpse karakter van Riel. - Indiener vraagt aandacht voor huidige onveilige fietsroutes richting Riel vanuit Tilburg en Goirle (geen/slechte verlichting).
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Zie algemene beantwoording voor nadere toelichting op prioritering uitbreidingslocaties. - Vanwege bovengenoemde zorgen prioriteren we andere uitbreidingslocaties en gaan we pas aan de slag met Spaanse Hoek als er na uitwerking van andere locaties nog steeds een grote woningbouwbehoefte is. Daarnaast wordt de omgevingsvisie periodiek bijgesteld en mochten prognoses omtrent woningbehoeften komende jaren zo wijzigen dat de Spaanse hoek ook niet op lange termijn nodig wordt geacht, dan passen we de visie daar dan op aan. - De gemeente is het eens met de zienswijze over het belang van veilige fietsroutes, onder andere tussen Riel en Goirle. Een goede verlichting op de route helpt hierin. Dit uitgangspunt gaan we toevoegen aan de omgevingsvisie.
	Aanpassing	<ul style="list-style-type: none"> - In de omgevingsvisie wordt een prioritering toegevoegd voor de uitbreidingslocaties waarbij, na binnenstedelijke locaties, Riel-Noord en Zuid en de verschuiving van het sportcomplex prioriteit hebben en pas als laatste de Spaanse Hoek. - Toevoegen dat er aandacht moet zijn voor de veiligheid van de huidige fietsinfrastructuur en dat eventuele knelpunten worden opgepakt. Verdere uitwerking rondom de uitvoering vindt in samenhang plaats met de Mobiliteitsvisie.
15. Indiener 15		
	Samenvatting	Bezwaar tegen het feit dat het beleidsdocument Kaai Goed Ondernemen Riel onvoldoende is meegenomen in de omgevingsvisie, terwijl dat document specifieke mogelijkheden biedt voor maatwerk – actueel en ruim kader (ook ruimte voor kleinere bedrijfshallen). De omgevingsvisie is volgens de indiener te algemeen over maatwerk en biedt geen opening om het sterk verouderde bestemmingsplan te doorbreken. Indiener doet het verzoek om voor de bedrijventerreinen Veertels en Tijvoort dezelfde ‘spelregels’ te hanteren – actueel en breed kader (geen minimale maten ,etc.).

	Beantwoording	We beschouwen Veertels als hét bedrijventerrein van Riel, waar lokale bedrijven ruimte krijgen om te ondernemen. Het bedrijventerrein is primair gericht op bedrijvigheid en richting de toekomst willen we dit zo houden. Vanuit het beleidsdocument Kaai Goed Ondernemen willen we als gemeente voldoende bewegingsvrijheid voor de ondernemers houden. We kijken graag samen met hen vanuit de feitelijke situatie (in plaats van de planologische situatie) naar de mogelijkheden van ontwikkeling. Ook hierin kiezen we voor maatwerk. Hierbij zijn tweetal uitgangspunten vastgelegd, namelijk 1. er is ruimte voor splitsing en/of verhuur van bedrijfspanden, onder voorwaarde dat wordt voldaan aan de overige regelgeving (parkeer beleid, brandveiligheid, etc.) en 2. er blijft een relatie tussen de eigenaar/gebruiker van de bedrijfswoning en het bedrijfsgebouw. Deze uitgangspunten gaan we expliciet opnemen in de omgevingsvisie, waarmee we voor Riel eenzelfde breed beleidskader bieden voor ontwikkelingsmogelijkheden van ondernemers als op bedrijventerrein Tivoort.
	Aanpassing	Expliciet opnemen van bovenstaande uitgangspunten uit het beleidsdocument 'Kaai Goed Ondernemen Riel, 2017'.
16. Indiener 16		
	Samenvatting	Bezwaar tegen windturbines in het plan HUB de Baars, vanwege geluidsoverlast, slagschaduw die mogelijk de tuinen bereikt van de huizen aan de Hoge Wal en verlies van het prachtige, groene uitzicht (ook waardevermindering van woning) + gevolgen voor dieren en natuur.
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Zie algemene beantwoording voor nadere toelichting over invulling duurzame energie. - Zie ook beantwoording bij 6.
	Aanpassing	Er wordt een buffer van 500m ten opzichte van bestaand stedelijk gebied toegevoegd in kaartmateriaal voor zoekgebieden wind.
17. Indiener 17 – 35		
	Samenvatting	Bezwaar tegen windturbines in het plan HUB de Baars en dat buurtbewoners hierover te laat en slecht zijn geïnformeerd. Deze plannen hebben ernstige gevolgen voor natuur (aantasting landschap en natuur), gezondheid (stress, slapeloosheid) en woongenot (horizonvervuiling, waardevermindering woning, geluidsoverlast i.c.m. A58). + gevolgen voor helikopter en vlieg oefeningen vanuit Gilze Rijen.
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Zie algemene beantwoording voor nadere toelichting over invulling duurzame energie. <p>Bij nadere uitwerking worden omwonenden en belanghebbenden betrokken en zullen omgevingseffecten nader worden onderzocht. Daarnaast is het goed om te benoemen dat doordat we deze plannen nu in een vroeg stadium opnemen in de omgevingsvisie inwoners juist aan het begin van de beleidsontwikkeling worden geïnformeerd en niet pas bij nadere uitwerking van plannen. Tot slot passen we de contour van de aanduiding aan door de minimale buffer van 500 meter ten opzichte van bestaand stedelijk gebied toe te voegen.</p>
	Aanpassing	Er wordt een buffer van 500m ten opzichte van bestaand stedelijk gebied toegevoegd in kaartmateriaal voor zoekgebieden wind.
18. Indiener 36		
	Samenvatting	Verzoek om ook op de korte termijn in Riel woningen te bouwen, zodat ook voor jongeren woningen beschikbaar zijn. Indiener geeft als optie woningbouw aan Struikheide mee.

	Beantwoording	Op de omgevingsvisiekaart zijn in Riel een aantal inbreidingslocaties opgenomen. Hier liggen mogelijkheden voor woningbouw op korte- tot middellange termijn. Een aantal woningbouwplannen in Riel zijn ook al ontwikkeld. Voor de mogelijke uitbreidingslocaties op lange termijn (met onder andere Noord-Riel en Zuid-Riel) brengen we een prioritering aan. Zie voor een verdere toelichting over prioritering woningbouwlocatie bij algemene beantwoording.
	Aanpassing	In de omgevingsvisie wordt een prioritering toegevoegd voor de uitbreidingslocaties waarbij, na binnenstedelijke locaties, Riel-Noord en Zuid en de verschuiving van het sportcomplex prioriteit hebben en pas als laatste de Spaanse Hoek.
19. Indiener 37		
	Samenvatting	Bezwaar tegen het plaatsen van windturbines in HUB de Baars, vanwege overlast voor omwonenden Hoge Wal/Voldijkje en nabijheid tot natuurgebied. De indiener uit zorgen over de zichtbaarheid vanuit de tuin (horizonvervuiling) en geluidsoverlast. Dit tast het woongenot aan, juist omdat men op deze plek is komen wonen vanwege het groen, de ruimte en rust. Dit kan bovendien leiden tot waardevermindering van de woning. Tot slot geeft de indiener aan dat deze plannen onvoldoende zichtbaar waren in tekening in Goirles Belang, waardoor misschien niet iedereen goed op de hoogte is van de plannen.
	Beantwoording	Zie algemene beantwoording en beantwoording bij 6. voor een toelichting over invulling duurzame energie.
	Aanpassing	Er wordt een buffer van 500m ten opzichte van bestaand stedelijk gebied toegevoegd in kaartmateriaal voor zoekgebieden wind.
20. Provincie Noord-Brabant		
	Samenvatting	<ul style="list-style-type: none"> - Op hoogte stellen van doorwerking (interim) Omgevingsverordening in Omgevingsplan / concretisering doelen. - Attentie op spaarzaam omgaan met regelmatige koerswijziging (wat tekst suggereert), doel niet uit oog verliezen. - Advies om op integrale thema's samenwerking op te zoeken met regio HvB en de provincie. - Landbouw: 1. (3.1.6) Graag aangeven hoe de gemeente optimaliseren ecologische kwaliteit gronden, i.s.m. partners oppakt. 2. Er mist een koppeling met gezondheid en sociale veiligheid tussen kwaliteitslaag en gebruikslaag. Juist in agrarische gebieden relevant. 3. (3.3.7) Verzoek tot proactieve rol van gemeente in duurzame landbouwtransitie. Attentie op provinciaal Programma Landbouw en Voedsel. 4. Onderwerp stoppende veehouderijen/leegstand komt niet specifiek aan bod, graag visie op omgang hiermee. - Wonen en werklocaties: 1. Door wonen niet als thema te noemen, mist er een stuk samenhang tussen fysiek-sociaal domein, bijvoorbeeld juist doelgroepen/juiste woningen. 2. Natuur-inclusief bouwen, betekent dat ook conceptueel, circulair en bio-based? 3. Voor toekomstbestendige wijken de suggestie om na te denken over toekomstige verdunning van wijken – hoe houden we de wijken vitaal? 4. Hoe verhoudt groen/dorps woonmilieu zich tot toekomstige ontwikkelingen Riel? 5. Ligt er wel/geen opgave in Goirle als het gaat om diversiteit woningvoorraad? - Klimaat: Er ligt een duidelijke visie op het gebied van klimaat. - Mobiliteit: Advies om tijdig contact op te nemen met de provincie bij uitwerking van de ambities. - Water, natuur en landschap: Verzoek om grondwaterbeschermingsgebied op te nemen op kaart p.32, zodat het belang van goede drinkwatervoorziening duidelijk is weergegeven. - Duurzame energie: De provincie is graag bereid om mee te denken over de ontwikkeling van 'windbossen'. - Cultuurhistorie: algemeen – doelen voor cultuurhistorie zijn te vrijblijvend geformuleerd. Onduidelijk welk instrument wordt ingezet om erfgoedwaarden actief te beschermen. Suggestie tot gemeentelijke cultuurhistorische waardenkaart

		<p>(CHW-kaart), met provinciale kaart als basis. 1. Onduidelijk welke cultuurhistorische elementen de gemeente wil beschermen (3.1.4 / 3.1.5. / 3.1.6). 2. In 3.4.5. mist een kaart met cultuurhistorische waarden. 3. Verstedelijking Akkercomplex Riel tast erfgoedwaarden aan, verzoek om dit mee te nemen in de afweging. 4. Buitengebied Midden kent zeer hoge cultuurhistorische waarden, ontwikkelingen in dit gebied moeten zijn gericht op behoud/herstel. Andere ontwikkelingen mogen geen afbreuk doen. 5. Suggestie om in Buitengebied Oost de cultuurhistorie van de Oude Leij te gebruiken als inspiratie voor verdere vormgeving van het gebied. 6. Verzoek om duidelijk op te nemen dat historische stedenbouwkundige waarden van Riel als beekdalnederzetting beschermd moet blijven 5. Verzoek om duidelijk op te nemen dat historische waarden van Goirle als Beekdal- en Industrienederzetting en functie villabouw richting Tilburg behouden blijven.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cultuurhistorisch waardevolle objecten: in de gemeente Goirle zijn er verschillende complexen van cultuurhistorisch belang en cultuurhistorische gebieden aangewezen. Nieuwvestiging functies alleen mogelijk mits behoud/herstel cultuurhistorische karakter. Deze eis komt onvoldoende tot uitdrukking. - Archeologie: ook hier mist kaartmateriaal over archeologische waarden. Verzoek doorwerking van archeologische waarden in de omgevingsvisiekaart.
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Bij de opstelling van het omgevingsplan wordt uiteraard rekening gehouden met verordening. - Zoals de wetgever beoogt, proberen we de omgevingsvisie zo 'vers' mogelijk te houden en hem regelmatig bij te schaven naar de actualiteit. Zeker in de periode totdat het omgevingsplan en diverse programma's gereed zijn hechten we veel waarde aan tussentijdse herijking. De herijking zal waarschijnlijk niet gaan om een algehele koerswijziging en bestaande kwaliteiten blijven kwaliteiten, maar meer een aanpassing van enkele doelen/keuzes die meer/minder haalbaar/wenselijk bleken bij de nadere uitwerking. - We werken omtrent diverse thema's op regionaal samen en dat blijven we doen. - Op diverse plekken in de visie is het beleid omtrent de landbouw toegelicht. Zo bieden we meer/minder ruimte voor agrarische functies in verschillende buitengebieden. De koppeling met milieu en gezondheid zit erin middels de lagensystematiek en prioritering per gebied. Gemeente kiest voor een meer netwerkende rol in de transities in het buitengebied. Dat wil zeggen sturen op kwalitatieve doelen en van buiten naar binnen werken. Hierbij staat samenwerking en alliantievorming centraal, bijvoorbeeld met agrariërs, natuurorganisaties en de provincie. - Woningbouw is bewust niet als sectoraal thema benoemd, hierdoor is het juist integraler benaderd, bijvoorbeeld binnen "3.3.4 Groene, gezonde, toekomstbestendige wijken". Het gaat daarbij ook over voldoende geschikte woningen. Daarnaast blijft de woonvisie als instrument bestaan, hierin worden behoeften per doelgroep kwantitatief nader onderzocht. - Bij alle thema's, maar klimaat, natuur, wonen, energie en mobiliteit in het bijzonder, hechten we veel waarde aan een goede samenwerking. - Grondwaterbescherming is als aparte kaart op p.46 opgenomen. Voor de leesbaarheid is gekozen om dit niet aan visiekaart toe te voegen. - Eventuele omissies omtrent cultuurhistorische gebieden en objecten worden toegevoegd a.d.h.v. provinciale cultuurhistorische waardenkaart (CHWK). Er is geen behoefte aan een aanvullende gemeentelijke CHWK.

		<ul style="list-style-type: none"> - De locatie Spaanse Hoek (akkercomplex Riel) staat in provinciaal beleid aangewezen als 'gebied waar verstedelijking afweegbaar is'. In de afweging wordt erfgoed als aandachtspunt meegenomen en op basis van diverse zienswijzen is ervoor gekozen deze verstedelijkingslocatie in prioriteit af te schalen. - Archeologische aspecten worden toegevoegd aan kaart met aardkundige waarden op p. 46.
	Aanpassing	<ul style="list-style-type: none"> - Aanpassing cultuurhistorie op kaarten. - Cultuurhistorische waarde als aandachtspunt meenemen bij afweging Spaanse Hoek. - Archeologische aspecten toevoegen aan kaart aardkundige waarden (p.46).
21. Indiërs 38-42		
	Samenvatting	<ul style="list-style-type: none"> - Begrippenlijst toevoegen - Energie HUB de Baars: bezwaar tegen plaatsen windturbines in het beekdal en verzoek om het beekdal zo min mogelijk te bebouwen. + bij zoekgebied rekening houden met windturbinenormen, zonder plan MER geen normen voor windturbines + zoekgebied energie-HUB overlapt woongebied De Vallei deels. + punt 3.2.6. geeft geen duidelijkheid over locatie energiestation. Indiëner doet tot slot de suggestie tot het omvormen van de portalen boven snelweg tot kleine energiewekkers (windvangers). - Opslag energie: verzoek om de ontwikkeling van energieopslag en/of vormen van transmissie een plaats te geven in de omgevingsvisie. Er is nu namelijk geen aandacht voor de opslag van energie. - Transitie buitengebied: duurzame landbouwtransitie is een enorme kans. Suggestie om als doelstelling te richten op omvorming veeteeltbedrijven naar kweekbedrijven van plantaardig voedsel. Daarnaast geeft indiëner aan dat uitbreiding bosareaal een doel zijn in de omgevingsvisie van Goirle zou moeten zijn. - Grondstoffen: verzoek om lokale positie in te nemen als het gaat om de winning, hergebruik en omvorming van grondstoffen (volgend uit landelijk beleid). - Algemeen: wantrouwen door het feit dat visie-voornemens niet tot uitwerking komen. Hopelijk biedt het omgevingsplan straks betere waarborgen. - Puntsgewijze reactie – zie zienswijze zelf (voor detail en paragraafnummers). <ul style="list-style-type: none"> o Verwarring over Milieulaag in tekening – inleiding o Hogere rioolheffing voor pandeigenaren met gemengd stelsel – 3.1.1. o Huidige kwaliteit van bodem en water niet als uitgangspunt nemen – 3.1.5. o Zoveel mogelijk onbebouwd houden van beekdalen biedt teveel vrijheid – 3.1.6. o Het omvormen van teveel opgewekte energie ontbreekt bij energieopslag – 3.2. o Industrierreinen en potentie energieopwekking meenemen (zonnedaken verplicht) o Visie op inbreiding in stedelijk gebied wordt gemist (diverse potentiële locaties worden genoemd) – 3.3.2. o Vergroenen wijken betekent ook areaal-acressen van gemeente toenemen (verloedering voorkomen) – 3.3.4. o Aandachtspunt energie-industrie in het buitengebied en besluiten die daarover gemaakt worden – 3.3.7. o Meer 'wat willen we niet' bij ontwikkelingen in landschap (3.3.8 en 3.3.9) o Opschrijven hoe windbossen eruit komen te zien – 3.3.10. o Zoekgebied van Energiehub De Baars ligt deels over woongebied – p.43

		<ul style="list-style-type: none"> ○ LPG-station is al weg – 3.4.5. ○ Water ontbreekt als beleidsprioriteit. Grijswater inzetten moet een duidelijke plek krijgen ○ Voldoet realisatie van HUB de Baars wel aan de eigen gestelde spelregels ○ Beroep doen op subsidies – 5.3.
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - In de omgevingsvisie komt geen begrippenlijst. De benodigde juridische verankering van begrippen zal in het nog op te stellen omgevingsplan landen. Verder worden in de tekst van de omgevingsvisie waar nodig bepaalde begrippen toegelicht. - Veel van de suggesties zijn zeer waardevol en worden bij nadere uitwerking van doelen meegenomen. Omtrent de plaatsing van windmolens verwijzen we naar de algemene beantwoording waar nadere toelichting wordt gegeven. Daarbij is het goed om te benoemen dat bij HUB De Baars ook de opslag van energie geregeld wordt om het energienetwerk te balanceren. Dit aspect zullen we in de omgevingsvisie voor de duidelijkheid toevoegen. - De manier waarop bepaalde ambities omtrent het buitengebied, energie en grondstoffen vorm krijgen moeten nu nader worden uitgewerkt. Kansen omtrent bijvoorbeeld kweekbedrijven en alternatieve energievormen, en hun ruimtelijke impact, worden bij operationalisering (waaronder in het omgevingsplan) meegenomen en kunnen bij de volgende herijking van de visie weer tot wijzigingen leiden. <p>Puntsgewijze reacties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaartlagen omtrent milieu zijn nader uiteengezet op p.46. - Opties omtrent rioolheffing zijn te gedetailleerd voor de omgevingsvisie, maar kunnen bij programma water en riool wellicht een plaats krijgen. - In de systematiek van ‘wat willen we niet’ en ‘doelen’ is huidige situatie nu eenmaal ondergrens waar we niet onder willen komen en bij doelen beschrijven we dat we bodemkwaliteit willen herstellen. - In beekdalen hanteren we nee, tenzij-principe. Dat wil zeggen dat het in principe niet is toegestaan, tenzij er dusdanig veel kwaliteit wordt toegevoegd dat het van grote meerwaarde wordt. - Bij HUB De Baars is ook aandacht voor opslag energie. - Zon op dak is onderdeel van onze ambitie, maar kunnen we op basis van de omgevingsvisie niet verplichten. Bij operationalisering worden middelen van bv. omgevingsplan hiervoor nader bekeken. - In de omgevingsvisie kiezen we eerst voor inbreiding, hiervoor zijn zelfs al mogelijke locaties op de kaart gezet. Zie ook algemene beantwoording voor een nadere toelichting over prioritering uitbreidingslocaties. - Vergroening heeft onze nadrukkelijke aandacht, de wijze waarop (en met welk onderhoudsniveau) kan per gebied verschillen. - Zie algemene beantwoording voor een nadere toelichting over invulling duurzame energie. - Zoals benoemd is bodemkwaliteit als doel opgenomen bij 3.1.1. en past dit niet bij ‘wat willen we niet’. - Begrenzing van zoekgebieden wind worden aangepast door buffer van 500m van bestaand stedelijk gebied te hanteren. - LPG-station wordt van kaarten verwijderd. - Water is bij diverse doelen opgenomen en wordt verder geoperationaliseerd in programma water.

		<ul style="list-style-type: none"> - HUB De Baars voldoet aan spelregels: het houdt bijvoorbeeld rekening met bestaande kwaliteiten, sluit aan op bestaand (energie) netwerk en voorziet in maatschappelijke behoefte en kan energie schoner maken. - Europese financieringsmogelijkheden worden bij uitwerking bekeken.
	Aanpassing	<ul style="list-style-type: none"> - Er wordt een buffer van 500m ten opzichte van bestaand stedelijk gebied toegevoegd in kaartmateriaal voor zoekgebieden wind.LPG-station wordt van kaarten verwijderd.
22. Bouwfonds Gebiedsontwikkeling		
	Samenvatting	De gronden ter plaatse van de potentiële uitbreidingslocatie Spaanse Hoek zijn volledig in eigendom van ondergetekenden (zes ontwikkelaars). Zij trekken gezamenlijk op om een integrale ontwikkeling tot stand te brengen. Hierbij zijn ook de Ruimte voor Ruimte Maatschappij en de woningcorporatie Leystromen reeds betrokken. Dit leidt tot de unieke kans om de Spaans Hoek op korte termijn tot ontwikkeling te brengen waarbij het proces zo ingericht kan worden dat minimaal gebruik gemaakt hoeft te worden van gemeentelijke capaciteit. De gemiddelde doorlooptijd van dergelijke ontwikkelingen, van planvorming tot en met de eerste omgevingsvergunning, bedraagt 5 jaar. Indien er zou daarom graag zien dat de ontwikkeling van Spaanse Hoek niet als project voor de lange termijn, maar als een project voor de korte termijn wordt aangeduid in de Omgevingsvisie. Indien er zou graag samen met de gemeente en andere betrokkenen een passende ontwikkelvisie en -strategie opstellen.
	Beantwoording	Met de huidige binnenstedelijke locaties en de ontwikkeling van de Bakertand en de Zuidrand wordt naar verwachting in de woningbehoefte tot 2030 voorzien. Daarnaast komt er vanuit andere zienswijzen tegenspraak op de mogelijke verstedelijking van Spaanse Hoek. Daarop is ervoor gekozen om een prioritering aan te geven in de woningbouwlocaties, waarbij Spaanse Hoek pas als laatste in beeld komt. Zie algemene beantwoording voor een verdere toelichting over prioritering woningbouwlocaties.
	Aanpassing	In de omgevingsvisie wordt een prioritering toegevoegd voor de uitbreidingslocaties waarbij, na binnenstedelijke locaties, Riel-Noord en Zuid en de verschuiving van het sportcomplex prioriteit hebben en pas als laatste de Spaanse Hoek.
23. Indieners 43-49		
	Samenvatting	Bezwaar tegen realiseren van zonneveld nabij de waterzuivering in deelgebied Buitengebied West. Het is volgens de indiener niet realiseerbaar, omdat: 1. Groot gedeelte ligt in ecologische verbindingzone Bels Lijntje. Deze EVZ is niet goed ingetekend in de kaart, 2. Conflicteert met landschapsbeleidsplan waarbij EVZ rondom Oude Leij is ingetekend, 3. Afbreuk aan beeldkwaliteit landschap en Bels Lijntje, 4. Zonnevelden in landschap zorgen voor versplintering (dat wil regio HvB en provincie niet), en 5. Liever één groot zonnepark dat meerdere kleine zonneparken.
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Het klopt dat in dit gebied de ecologische verbindingzones van het Bels Lijntje en van het beekdal Oude Leij lopen. De begrenzing hiervan is in de omgevingsverordening van de provincie vastgelegd (zie bijlage 1.). Deze exacte begrenzing van de ecologische verbindingzones is niet opgenomen in kaartmateriaal, wel komt het grotendeels overeen met de groene rand rondom Bels Lijntje en de beekdalen. Tot slot is in de omgevingsvisie de (provinciale) begrenzing voor waterberging overgenomen. - De nadruk ligt in dit gebied dan ook niet alleen op ruimte voor zonnevelden, maar juist op een combinatie met natuurontwikkeling en ruimte voor water. Tegelijkertijd willen we deze zone benutten voor de energietransitie, zodat we efficiënt gebruik kunnen maken van het energienetwerk dat hier al loopt. Dit is dan ook de reden dat we ervoor kiezen om de ontwikkeling van zonneveld te combineren met waterberging en het versterken van de ecologie. De

		keuze om hier wel (en in andere delen niet) ruimte te bieden voor zonevelden is daarmee ook in lijn met de visie om versnippering te voorkomen.
	Aanpassing	Geen aanpassing omgevingsvisie
24. Indiener 50		
	Samenvatting	<ul style="list-style-type: none"> - Indiener geeft aan dat agrarische bedrijven belangrijk zijn voor het Buitengebied Oost. Het is belangrijk dat zij ook in toekomst beschikken over grond en 'ruimte' om te ontwikkelen, zodat de bedrijven gezond blijven en investeringen kunnen doen om bij te dragen aan maatschappelijke wensen. - Indiener is blij met het gegeven dat grootschalige zonevelden niet zijn toegestaan in Buitengebied Oost, maar geeft aan dat dit tegenstrijdig is met de ambitie om het energienetwerk uit te breiden zodat de energietransitie hier kan landen. De indiener verzoekt om duidelijkheid te geven over ambities voor dit gebied en omwonenden vroegtijdig te betrekken.
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Als gemeente onderstrepen wij de belangrijke rol die de agrarische sector speelt in het prachtlandschap van Goirle en Riel. In Buitengebied Oost komen in de aankomende jaren echter vele (nieuwe) ruimteclaims bij elkaar, onder andere op het gebied van natuurontwikkeling en waterberging, de energietransitie en recreatie. In Buitengebied Oost bieden we ruimte om de huidige agrarische bedrijfsvoering voort te zetten, maar richting de toekomst zal een deel van het gebied niet meer op de huidige manier beschikbaar zijn voor de agrarische sector. We willen graag samen met de ondernemers bekijken hoe we de agrarische gebieden kunnen delen met deze nieuwe functies. - Er is in Buitengebied Oost inderdaad geen ruimte voor grootschalige zonneparken, behoudens reeds lopende initiatieven. We willen wel ruimte bieden aan kleinschalige zonevelden gericht op eigen gebruik. Uitzondering hierop vormen zonevelden die in het kader van HUB de Baars worden ontwikkeld vanuit de regionale REKS. Zie algemene beantwoording voor een verdere toelichting over invulling duurzame energie.
	Aanpassing	Geen aanpassing omgevingsvisie
25. ZLTO Hart van Brabant en indieners 51-54		
	Samenvatting	<p>De meerwaarde van de agrarische sector op de centrale waarden wordt niet genoemd in de visie, zowel in het verleden als richting de toekomst. Dat is een gemiste kans. Steeds meer ruimte vragende functies landen in het buitengebied, maar de ambitie naar een meer circulaire vorm van landbouw vraagt ook om ruimte. Dit noopt tot zuinig ruimtegebruik en waar mogelijk meervoudig ruimtegebruik, maar dit vraagt ook om een visie op de vraag hoe nieuwe activiteiten zich verhouden tot bestaande agrarische activiteiten. Daarbij verzoekt de indiener om hierin voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de land- en tuinbouw in Goirle te houden, voor zowel de verbrede landbouw als ook voor de gangbare land- en tuinbouw. Voor de laatste groep ondernemers biedt het ontwerp qua toekomstperspectief tot teleurstelling van de ZLTO weinig mogelijkheden. De ZLTO visie die is opgesteld komt onvoldoende terug in de omgevingsvisie. Een aantal concrete zaken worden hieronder uitgelicht:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niet alle GDG worden gebruikt en daarmee gedachtegoed ervan onderuit gehaald + biedt weinig perspectief. - Agrarische sector nadrukkelijker benoemen in spelregel 6, in lijn gedachtegoed integrale verbetering buitengebied. - P. 29 In kwaliteitslaag worden zowel specifieke punten als vage/open punten benoemd. Strookt niet met elkaar. Punten bodemkwaliteit klap in gezicht van ondernemers die hieraan werken.

		<ul style="list-style-type: none"> - P. 31 Geen voorstander van uitbreiding van NNB, realisatie van huidige NNB is al lastig. Hierin ook rekening houden met eigendomssituatie en meerwaarde van extra gronden als natuurdoel. - 3.3.1. (p.36) Kan niet zonder verdien capaciteit van het buitengebied, deze koppeling is echter niet gemaakt in de omgevingsvisie. - P. 37 Door centraliseren van detailhandel wordt de multifunctionele tak van agrarische bedrijven tenietgedaan, terwijl recreatie, educatie en genieten van landschap en haar (agrarische) producten juist een vlucht neemt. - 3.3.7. (p. 39) Is te breed geschreven, waardoor de ambitie voor alle interpretaties mogelijk is. Wat is het perspectief? Indiener geeft mee dat er vanuit innovatieve en efficiënte gedachte naar het gebied gekeken moet worden. Dit dan wel goed aanpakken, en niet zoals nu beschreven in de visie. Indiener verzoekt totgraag stimulerend werken i.p.v. een dwingende overheid. - P. 53 Wat is de standaard basiskwaliteit van de biodiversiteit? + het is (nog) niet haalbaar voor agrariërs om concreet aan de slag te gaan met natuurinclusieve landbouw. Verzoek om deze term te schrappen. - P. 55 Het Buitengebied Midden zit in een gebiedsproces wat loopt in het kader van Natura2000 – landelijke aanpak, welke door de provincie Noord-Brabant verder is aangescherpt om te komen tot een gezamenlijke winst voor natuurdoelen, waterdoelen en een landbouwstructuur welke perspectief biedt. Deze gedachtegoed ontbreekt in de omgevingsvisie. Indiener geeft aan dat het belangrijk is om de agrarische bedrijven in dit gebied te koesteren. - P. 57 In de mix van belangen, worden vervolgens alleen natuur- en waterdoelen genoemd. Perspectief voor de landbouw ontbreekt hierin. Het is niet duidelijk wat de gemeente voor ogen heeft. Indiener verzoekt totmeer uitleg hierover. Agrarische bedrijven hebben grond nodig om toekomstbestendig te blijven. <p>De indiener geeft aan graag in gesprek te gaan, om te bekijken hoe we als sector blijvend van betekenis kunnen zijn voor de gemeente Goirle en daarmee het buitengebied kunnen blijven beheren als een gebied waar het goed werken, wonen en recreëren is..</p> <p>Toevoeging bij één van de indieners: Bezwaar tegen het Energie hub in De Baars + toename van recreatie in het gebied tussen Oostplas en Beekse Bergen. Daarnaast bezwaar tegen de komst van windbossen.</p>
	Beantwoording	<p>Als gemeente onderstrepen wij de belangrijke rol die de agrarische sector speelt in het prachtlandschap van Goirle en Riel. Dit zullen we bij de centrale waarden in de omgevingsvisie extra benadrukken. Zoals ook benoemd in de zienswijze komen in de aankomende jaren vele (nieuwe) ruimteclaims bij elkaar in ons buitengebied, onder andere op het gebied van natuurontwikkeling en waterberging, de energietransitie, wonen en recreatie. We willen graag samen met de ondernemers bekijken hoe we de agrarische gebieden kunnen delen met deze nieuwe functies. In deze transitie willen wij de agrariërs bovendien stimuleren om de omschakeling te maken naar een toekomstbestendige (economisch renderend en natuurinclusief) vorm van landbouw. De ZLTO-visie heeft als input gediend voor de wijze waarop we met deze opgaven omgaan in de omgevingsvisie. Hierbij maken we in de omgevingsvisie onderscheid in de mogelijkheden voor de agrarische sector tussen de gebieden West, Midden en Oost. In Buitengebied West blijft hierdoor meer ontwikkelruimte voor de agrariërs dan in Buitengebied Midden en Buitengebied Oost.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Het gedachtegoed van de Global Development Goals in de omgevingsvisie van gemeente Goirle wordt in paragraaf 1.3. toegelicht. Vervolgens bekijken we per laag van de omgevingsvisie welke Global Development Goals relevant zijn bij de ambities die we als gemeente stellen. Global Development Goal 8 wordt genoemd in relatie tot de agrarische sector. - Als gemeente zien we voor de agrarische sector geen extra inspanningstaak in de regionale opgaven. In Buitengebied West richten we ons alleen op behoud van de huidige ontwikkelingsruimte voor agrariërs. - De gemeente is het eens met de zienswijzen over de beschrijving van de ambities op pagina 29 van de omgevingsvisie. De specifieke punten met betrekking tot bodemkwaliteit worden verwijderd. In onze ambitie richten we ons graag samen met de agrarische ondernemers op een ‘toekomstbestendige bedrijfsvoering’. - Er ligt geen ambitie voor het uitbreiden van het NatuurNetwerk Brabant. We richten ons alleen op het uitvoeren van de huidige opgave in het kader van het NatuurNetwerk. Deze resterende opgave is in onze gemeente nog minimaal. Deze nuancering benadrukken we in de omgevingsvisie. - De koppeling met de verdiencapaciteit wordt toegevoegd. Samen met de focus op toekomstbestendigheid i.p.v. natuurinclusief voegen we dat toe bij doelen 3.3.7. - De ambitie tot het centraliseren van detailhandel geldt alleen voor reguliere, zelfstandige detailhandel. Wanneer het gaat om ondergeschikte detailhandel gerelateerd aan het bedrijf, zoals de verkoop van boeren streekproducten, dan is dat mogelijk. - Zoals benoemd willen we als gemeente agrariërs stimuleren om landbouw natuurinclusiever te maken. Bijvoorbeeld door heggen te plaatsen bij de erfafscheiding. Dit is een geleidelijk proces dat (ook vanuit rijks- en provinciaal beleid) nog verder vorm moet krijgen. Iets wat wij graag gezamenlijk met de ondernemers oppakken. - De formulering van de standaard basiskwaliteit biodiversiteit is een ambitie die richting het omgevingsplan nader wordt gekwantificeerd. Toekomstbestendigheid is wat ons betreft het uitgangspunt, wat betekent economisch renderend en natuurinclusief. Hierbij geven we aan dat natuurinclusief wat ons betreft niet alleen over de bedrijfsvoering zelf hoeft te gaan, maar kan ook gaan over bijvoorbeeld het aanleggen van natuurlijke heggen op het agrarisch perceel. - Dit gebiedsproces rondom de Natura2000-gebieden loopt in het kader van de PAS beheersmaatregelen. De Proeftuin Fokmast-Regte Heide maakt hier onderdeel van uit en we zijn als gemeente voortdurend hierbij betrokken. Onderdelen uit dit gebiedsproces zijn opgenomen in de omgevingsvisie. - Met name in Buitengebied Oost komen in de aankomende jaren veel van de (nieuwe) ruimteclaims bij elkaar. We bieden ruimte om de huidige agrarische bedrijfsvoering voort te zetten, maar het is mogelijk dat richting de toekomst een deel van het gebied niet meer op de huidige manier beschikbaar is voor dezelfde agrarische bedrijfsvoering. We willen graag samen met de ondernemers bekijken hoe we de agrarische gebieden ook hier toekomstbestendig kunnen maken, wellicht in combinatie met andere functies. <p>Beantwoording toevoeging van een van de indieners over HUB de Baars en Wind in combinatie met nieuw bos: Zie algemene beantwoording voor nadere toelichting.</p>
	Aanpassing	<ul style="list-style-type: none"> - Rol agrarische sector benadrukken in de centrale waarden (prachtlandschap en doenerig dorp). - Aanpassen ambitie vanuit de agrarische sector in relatie tot bodemkwaliteit.

		<ul style="list-style-type: none"> - Aanpassen beschrijving bij 3.3.7 → toevoegen koppeling verdien capaciteit en meer nadruk op toekomstbestendig i.p.v. kringlooplandbouw, met voorbeeld van heggen als invulling natuurinclusief. - Nuancering/verduidelijking van de ambitie rondom het realiseren van de bestaande opgaven in NNB.
26. Waterschap de Dommel		
	Samenvatting	<ul style="list-style-type: none"> - De rol van water als belangrijk ordenend principe voor ruimtelijke ontwikkelingen moet nadrukkelijker naar voren worden gebracht. - 3.3.1.: mist een koppeling met ruimte in beekdalen voor opvangen klimaatextremen. Ook toevoegen dat (nieuwe) ruimtelijke functies zich aanpassen aan watersysteem. - 3.1.5. / wat willen we niet: toevoegen 'geen achteruitgang van watersysteem'. De kwantiteit mist. - 3.1.6 ./ beekdalen: te beperkt om alleen begrenzing van NNB op te nemen voor de beekdalen. De beekdalen zijn daardoor op sommige plekken te smal. Verzoek om ook waterbergingsgebieden (regionale en reservering) als beekdalbegrenzing op te nemen. + voor ontwikkelingen kijken naar geomorfologische ondergrond. - 3.2.6. / A58-zone: in deze zon ligt ook een ruimtelijke claim voor waterberging. - 3.3.1. / waterbuffers: twee soorten buffering, 1. Ruimte voor overstroming vanuit oppervlaktewater en 2. Ruimte voor infiltreren van regenwater. Dit is niet duidelijk toegelicht in de tekst. Hoeft niet gebonden te zijn aan de beekdalen, kan ook in stedelijk en agrarisch gebied. - 3.3.2. / verstedelijking Tijvoort-zuid: deze locatie ligt voor een groot deel in waterbergingsgebied en in het beekdal van de Nieuwe Leij. Het beekdal raakt zo ingeklemd tussen bebouwing. Geen goede optie, zowel voor flora/fauna als voor bebouwing zelf. Deze locatie niet toelaatbaar als je kwaliteitslagen van de visie zou volgen. Ook volgens huidige interim omgevingsverordening niet toegestaan om te bebouwen in waterbergingsgebied. Verzoek tot verwijderen locatie en ander alternatief te zoeken. - 3.3.10 / Bakertand en Zuidrand: graag beschrijven dat dit klimaatbestendige woningbouw betreft. - 3.3.10 / waterberging en vernatuurlijking buitengebied: dit geldt toch niet alleen voor Buitengebied West? - Visiekaart: beekdalen moeilijk te zien + verzoek tot bredere beekdalbegrenzing. - 4.2.: hogere ambitie voor grond- en oppervlaktewater dan de standaard kwaliteit – grondwaterafhankelijke natuur. - 4.3: hogere ambitie voor grond- en oppervlaktewater dan de standaard kwaliteit – grondwaterafhankelijk natuur.
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Rol van water komt op diverse nadrukkelijk naar voren als ordenend principe. - 3.3.1. De koppeling met opvang van klimaatextremen voegen we toe bij de toelichting onder 3.3.1 - 3.1.5. Kwantiteit wordt nader uitgewerkt in andere instrumenten - 3.1.6 We hanteren waterbeschermingsgebieden conform provinciale verordening en kiezen ervoor niet extra beperkingen in dit gehele gebied te hanteren, vanwege andere belangen, bijvoorbeeld landbouw. - 3.2.6. Waterbergingsopgaven in A58 zone zijn voldoende opgenomen. Op de omgevingsvisiekaart hebben we daarbij onderscheid gemaakt tussen huidige reserveringen en opgaven tot het realiseren van waterbergingsgebieden. - 3.3.1./waterbuffers We zullen dit in de tekst en bij het kaartmateriaal toelichten

		<ul style="list-style-type: none"> - 3.3.2. / verstedelijking tijvoort-zuid: Hier is de uitdaging het combineren van wensen en belangen en is de ontwikkeling enkel wenselijk als er afdoende rekening wordt gehouden met water- en natuurbelangen. Vanuit deze afweging handhaven we deze ambitie. - 3.3.10 / Bakertand en Zuidrand: we voegen toe dat we klimaatbestendig willen bouwen - 3.3.10 / waterberging en vernatuurlijking buitengebied: niet alleen, maar wel in het bijzonder vanwege risico op droogte - Visiekaart: waterberging en beekdalen begrenzing behouden we zoals het is - We hebben als gemeente geen hogere ambitie dan de wettelijke standaard, voor wat betreft grond- en oppervlaktewater in 4.2 (Buitengebied Midden) en voor wat betreft grondwater in 4.3. (Buitengebied Oost). Hierin volgen we ook de hogere wettelijke norm als het gaat grond- en oppervlaktewater dat van belang is voor (beschermd) natuurgebieden. In Buitengebied Oost streven we voor oppervlaktewater wel naar een hogere ambitie. Hier is namelijk op basis van de Kaderrichtlijn Water verbetering ten opzichte van de huidige waarde vereist.
	Aanpassing	<p>3.3.1. koppeling met klimaatextremen toevoegen en nuancering omtrent waterbuffers toevoegen</p> <p>3.3.10 toevoegen ambitie omtrent klimaatbestendig bouwen</p>
27. Indiener 55		
	Samenvatting	Bezwaar/zorgen over het feit dat er weinig toekomstperspectief wordt geboden voor agrarische ondernemers in Buitengebied Oost. Terwijl agrariërs juist een belangrijk functie hebben in het gebied: onderhoud landschap en ruimte voor waterberging, openheid landschap, koe in de wei hoort bij identiteit (recreatieve en educatieve waarde). Daarnaast geeft indiener aan dat er geen goed verdienmodel zit in natuurinclusieve kringlooplandbouw + wens tot extensivering strookt niet met ruimteclaims door natuur, woningbouw, etc. Indiener verzoekt tot het formuleren van haalbare ambities.
	Beantwoording	Als gemeente onderstrepen wij de belangrijke rol die de agrarische sector speelt in het prachtlandschap van Goirle en Riel. In Buitengebied Oost komen in de aankomende jaren echter vele (nieuwe) ruimteclaims bij elkaar, onder andere op het gebied van natuurontwikkeling en waterberging, de energietransitie en recreatie. We bieden ruimte om de huidige agrarische bedrijfsvoering voort te zetten, maar het is mogelijk dat richting de toekomst een deel van het gebied niet meer op de huidige manier beschikbaar is voor dezelfde agrarische bedrijfsvoering. We willen graag samen met de ondernemers bekijken hoe we de agrarische gebieden ook hier toekomstbestendig kunnen maken, wellicht in combinatie met andere functies. In deze transitie willen wij de agrariërs stimuleren om natuurinclusieve maatregelen toe te passen. Dit is een geleidelijk proces dat (ook vanuit rijks- en provinciaal beleid) nog verder vorm moet krijgen. Iets wat wij graag gezamenlijk met de ondernemers oppakken. Natuurinclusief hoeft hierin wat ons betreft niet alleen over de bedrijfsvoering zelf te gaan, maar kan ook gaan over bijvoorbeeld het aanleggen van natuurlijke heggen op het agrarisch perceel.
	Aanpassing	Bij Buitengebied Oost passen we beschrijving aan naar toekomstbestendig (economisch renderend en natuurinclusief) landbouw i.p.v. extensieve, natuurinclusieve kringlooplandbouw.
28. Indiener 56		
	Samenvatting	Dezelfde zienswijze als indiener 17 (in pfd.). + aanvulling (in mail):

		<p>Bezwaar tegen het zoekgebied zelf, waarbinnen woningen zijn gelegen;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bezwaar tegen de hoogte van de windmolens van 250 m ; - Bezwaar tegen de ambtelijk genoemde aantallen van 5-10 stuks windmolens; - Bezwaar tegen de afstand van de energie-hub op zeer korte afstand van de woningen (korter dan 500 m); <p>Voorgenomen plannen leiden tot overlast (geluid / slaapcomfort verdwijnt / leefgenot / waardevermindering woning).</p>
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Zie algemene beantwoording voor een toelichting over invulling duurzame energie. - Bij nadere uitwerking worden deze zorgen meegenomen en nader onderzocht, hierbij wordt ook gekeken naar de maximaal wenselijke hoogte en aantallen van eventuele windmolens. - Voor de afstand tot woongebied nemen we een buffer van 500 m t.o.v. bestaand stedelijk gebied op in het kaartmateriaal.
	Aanpassing	Er wordt een buffer van 500m ten opzichte van bestaand stedelijk gebied toegevoegd in kaartmateriaal voor zoekgebieden wind.
29. Stichting Coöperatie Duurzaam Riel/Goirle		
	Samenvatting	De stichting duurzaam Riel Goirle benadrukt de wijze waarop in de omgevingsvisie aandacht wordt gevraagd voor grootschalige opwek wind en zon in Riel en Goirle. Het sluit prima aan op de REKS 1.0 plannen. Indiener vindt dat we in Goirle en Riel moeten investeren in grootschalige opwek wind en zon om de klimaatdoelen te halen. Indiener wil samen met de gemeente en de inwoners van Riel en Goirle de energietransitie verder vorm en inhoud geven. Indiener wil mogelijk nodig gebruik maken van ons inspraakrecht.
	Beantwoording	De gemeente is het eens met de zienswijze. Wij willen binnen onze gemeente ruimte geven aan de opgaven in het kader van de energietransitie en de klimaatdoelstellingen. De ambities vanuit de REKS 1.0 plannen geven we graag met onze inwoners en belanghebbenden verder vorm. Zie algemene beantwoording voor een verdere toelichting over invulling duurzame energie.
	Aanpassing	Geen aanpassing omgevingsvisie
30. Indiener 57		
	Samenvatting	<ul style="list-style-type: none"> - Het bedrijventerrein in de huidige vorm en grootte graag zo behouden, we hebben de ruimte in Riel zeker nodig. - Indiener verzoekt de gemeente om stoppende ondernemers met bedrijfswoning actief te benaderen voor een oplossing, zodat de doorstroming op gang gehouden wordt. - Indiener verzoekt om geen verkleuring naar bewoning toe te staan, ook niet aan de randen. Mocht er een deel van het bedrijventerrein verkleuren, dan het perceel waar vromans/coen jansen gevestigd zijn. - Indiener heeft geen problemen met bijvoorbeeld wonen en/of zorg op het terrein waar eerst Reas-Euro gevestigd zat en waar nu een nieuwe bestemming voor gezocht wordt. Echter mag dit niet ten koste gaan van de bestaande bedrijfsvoeringen.
	Beantwoording	We beschouwen Veertels als hét bedrijventerrein van Riel, waar lokale bedrijven ruimte krijgen om te ondernemen. Het bedrijventerrein is in de huidige contouren primair gericht op bedrijvigheid en richting de toekomst willen we dit zo houden. Er is ruimte voor maatwerk als het gaat om (tijdelijke) andere functies, maar een nieuw initiatief mag niet ten koste gaan van de bestaande bedrijvigheid. Vanuit het beleidsdocument Kaai Goed Ondernemen willen we als gemeente voldoende

		bewegingsvrijheid voor de ondernemers houden. We kijken graag samen met hen vanuit de feitelijke situatie (in plaats van de planologische situatie) naar de mogelijkheden van ontwikkeling. Ook hierin kiezen we voor maatwerk.
	Aanpassing	Expliciet opnemen van eerdergenoemde uitgangspunten uit het beleidsdocument 'Kaai Goed Ondernemen Riel, 2017'.
31. Indiener 58		
	Samenvatting	<ul style="list-style-type: none"> - Bezwaar tegen verstedelijking lange termijn van de Spaanse Hoek, vanwege verdubbeling aantal inwoners en verkeersdruk op Zandeind dat explosief toeneemt. Indiener geeft aan dat de verkeersdruk momenteel al te hoog is door sluipverkeer. Daarnaast zorgt ontwikkeling van de Spaanse Hoek voor belemmering van het uitzicht/woonplezier. - Verzoek om eerst naar mogelijke inbreidingslocaties te kijken in de gemeente, alvorens naar het buitengebied. Graag een volgorde van herontwikkeling opnemen.
	Beantwoording	We kiezen bij ruimtelijke ontwikkelingen eerst voor inbreiding en dan pas voor uitbreiding, wat betekent dat we in eerste instantie kijken naar mogelijke locaties binnen het bestaande dorp. Daarvoor zijn op de omgevingsvisiekaart in Riel een aantal inbreidingslocaties opgenomen. Hier liggen mogelijkheden voor woningbouw op korte- tot middellange termijn. Voor de lange termijn zijn er enkele uitbreidingslocaties in beeld waar verstedelijking afweegbaar is. Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen hebben in deze woningbouwlocaties een prioritering aangebracht, waarbij Spaanse Hoek pas als laatste in beeld komt en de aandachtspunten omtrent verkeer, maat en schaal, landschap en cultuurhistorie worden toegevoegd. Zie algemene beantwoording voor een verdere toelichting over prioritering woningbouwlocaties.
	Aanpassing	In de omgevingsvisie wordt een prioritering toegevoegd voor de uitbreidingslocaties waarbij, na binnenstedelijke locaties, Riel-Noord en Zuid en de verschuiving van het sportcomplex prioriteit hebben en pas als laatste de Spaanse Hoek. Daarnaast worden de aandachtspunten omtrent verkeer, maat en schaal, landschap en cultuurhistorie toegevoegd.
32. Indiener 59		
	Samenvatting	<ul style="list-style-type: none"> - Proces: op welke manier waren de inwoners betrokken? - Toevoegen 'wat willen we niet' in netwerklaag: geluidsoverlast / uitstoot schadelijke gassen / zwerfvuil → vooral gericht op bewoners aan dorpsranden en wegen buitengebied. - Windbossen: nieuwe te ontwikkelen loofbos: i.p.v. huidige (naaldbos) of huidige agrarische gronden? - 3.3.9 – wat willen we niet: wat betekent dit voor buitengebied zuid? - Ook in zuidelijk deel van Turnhoutsebaan wordt ook overlast ervaren door omwonenden. <p>Spelregel 11: sturen op milieukwaliteit voor alle inwoners.</p>
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Gedurende het omgevingsvisietraject hebben inwoners op meerdere momenten de gelegenheid gehad om mee te denken over de inhoud van de omgevingsvisie en te reageren op tussentijdse producten. In januari 2020 heeft een bewonersavond plaatsgevonden die in het teken stond van de Bouwstenennotitie. Hierin stonden de belangrijkste identiteit en kwaliteiten, maar ook aandachtspunten en opgaven benoemd die als basis diende voor de omgevingsvisie. In december 2020 heeft een digitale webinar plaatsgevonden voor inwoners. Tijdens dit webinar is het eerste concept van de omgevingsvisie in verschillende lagen en de koers per deelgebied toegelicht en was er ruimte voor inwoners op om hier te reageren en vragen te stellen. Op basis van deze inbreng is de visie verder aangescherpt en hebben we toegewerkt naar deze ontwerp-omgevingsvisie. De laatste inspraakronde was tijdens deze terinzagelegging in de zomer van 2021.

		<ul style="list-style-type: none"> - Als gemeente willen we een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving voor onze inwoners garanderen. Hierbij is het belangrijk aandacht te hebben voor de huidige milieukwaliteit en waar mogelijk te sturen op gezondheid, veiligheid en duurzaamheid. Daarom hebben we in deze laag onder 'wat willen we niet' toegevoegd: 1. Verslechtering van de huidige milieukwaliteit, 2. Toename van overlast door geluid en geur, en 3. Verslechtering gezondheidsscores GGD. Dit geldt voor alle inwoners, waarbij we oog hebben voor inwoners van gebieden waar knelpunten spelen (zoals aan de dorpsranden en in het buitengebied/A58-zone). - De windturbines worden in combinatie met nieuw bos ontwikkeld in gebieden die momenteel als agrarische gronden in gebruik zijn. Zie voor een verdere toelichting "Wind in combinatie met nieuw bos" bij algemene beantwoording. - In de vier lagen van de visie (lagenbenadering) is de gemeentelijke visie van Goirle over het gehele grondgebied samengevat. In dit hoofdstuk zijn de algemene uitgangspunten geformuleerd die iets zeggen over waar wij als gemeente voor staan en waar we naartoe willen. In hoofdstuk 4 'Koers per deelgebied' worden per deelgebied aanvullende accenten meegegeven. Hier komt de betekenis van de overkoepelende koers uit hoofdstuk 3 aan bod. <p>Zoals is te zien op de milieugezondheidsrisico kaart in paragraaf 3.4.5. is de Turnhoutsebaan over de gehele lengte een aandachtspunt. De aanduiding 'tussen de kernen' is om aan te geven waar de Turnhoutsebaan ligt.</p>
	Aanpassing	Geen aanpassingen omgevingsvisie
33. Indiener 60		
	Samenvatting	<ul style="list-style-type: none"> - Indiener vraagt of het nodig is om het land en onze gemeente specifiek steeds meer uit te breiden? Indiener vreest dat over 100 jaar er weinig groen meer over is in Nederland. Pleiten om als er gebouwd gaat worden betaalbare woningen te bouwen en daarbij zeker meer rekening te houden met starters en gepensioneerden. - Klimaatdoelstellingen graag in samenwerking met de bewoners en zorgen voor draagvlak. Indiener geeft suggestie om zonneparken en windprojecten met crowdfunding/aandelen te ontwikkelen, zodat inwoners ook lusten meekrijgen. Bezwaar tegen grootschalige zonneparken, want zonneparken nemen te veel grond in beslag. Indiener verzoekt om zonneparken anders alleen nabij op- en afritten van wegen en taluds te ontwikkelen. - Indiener geeft aan dat veel hemelwater rechtstreeks in beken verdwijnt, maar ook in dorpen en steden zal meer waterberging nodig zijn. Het stimuleren van groene tuinen en groene daken kan helpen om de temperatuur in bebouwd gebied omlaag te brengen. - De landbouw heeft het de laatste decennia niet makkelijk; hogere kosten, veel regeldruk en nauwelijks stijgende prijsopbrengsten. Houdt zij een positie in ons land en onze gemeente? Indiener geeft aan dat zij ruimte moeten krijgen om mee te bewegen, letterlijk en figuurlijk. Daarnaast levert zij een open ruimte in het gebied, recreatie, kinderopvang, lokale producten en educatie. Zaken die we volgens de indiener moeten koesteren.
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - In onze woningbouwopgave werken we volgens de 'ladder voor duurzame verstedelijking'. Naar verwachting kunnen we tot 2030 in de woningbehoefte voorzien. Op langere termijn zijn de binnenstedelijke locaties mogelijk onvoldoende voor de regionale woonbehoefte. Daarom zijn er ook een aantal gebieden opgenomen waar verstedelijking op middellang/ lange termijn afweegbaar is, afhankelijk van de (regionale) woonbehoefte. Zie voor een verdere toelichting "Prioritering woningbouwlocaties in relatie tot de Spaanse hoek" bij algemene beantwoording. Verder is een belangrijk

		<p>uitgangspunt dat we hebben opgenomen voor de woningbouwopgave dat we zorgen voor geschikte huisvesting voor doelgroepen die het meeste in de knel zitten.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vanuit de REKS zijn we in de regio Hart van Brabant aan de slag gegaan met de invulling van onze energietransitie. Verschillende zoekgebieden zijn vanuit de REKS geïntegreerd in de omgevingsvisie van onze gemeente. Samen met buurtbewoners en andere belanghebbenden willen in het verdere traject de haalbaarheid en wenselijkheid van de plannen verder uitwerken. Vanuit de REKS streven we naar lokaal eigenaarschap van minimaal 50% bij de initiatieven. Zie voor een verdere toelichting “Invulling energielandschap HUB de Baars en Wind in combinatie met nieuw bos” bij algemene beantwoording. - Het klopt dat we, met het oog op klimaatverandering, ook binnenstedelijk meer ruimte moeten creëren voor waterberging zodat we het regenwater bij extreme buien kunnen opvangen, vasthouden en bergen. Ook is het belangrijk om een sterke groenstructuur en voldoende groene, koele plekke te creëren voor tijden hete, zomerdagen. Om deze redenen zitten we in op een sterke groenblauw structuur in de woonwijken, waarbij we inzetten op vergroening van verhard oppervlakte (bomen, heggen, gras, wadi’s.). Ook inwoners proberen we bewust te maken van de positieve effecten van meer groen. Zij kunnen namelijk ook een steentje bijdragen, bijvoorbeeld door de stenen uit de tuinen te halen, overtollig neerslag in regentonnen op te slaan of door groene daken en gevels aan te leggen. Verder creëren we ook in de beekdalen ruimte voor waterberging, zodat water wordt opvangen en vastgehouden. - Als gemeente onderstrepen wij de belangrijke rol die de agrarische sector speelt in het prachtlandschap van Goirle en Riel. In de aankomende jaren komen echter vele (nieuwe) ruimteclaims bij elkaar in ons buitengebied, onder andere op het gebied van natuurontwikkeling en waterberging, de energietransitie, wonen en recreatie. We willen graag samen met de ondernemers bekijken hoe we de agrarische gebieden kunnen delen met deze nieuwe functies. Hierbij maken we in de omgevingsvisie onderscheid in de mogelijkheden voor de agrarische sector tussen de gebieden West, Midden en Oost. In Buitengebied West blijft hierdoor meer ontwikkelruimte voor de agrariërs dan in Buitengebied Midden en Buitengebied Oost.
	Aanpassing	<ul style="list-style-type: none"> - In de omgevingsvisie wordt een prioritering toegevoegd voor de uitbreidingslocaties waarbij, na binnenstedelijke locaties, Riel-Noord en Zuid en de verschuiving van het sportcomplex prioriteit hebben en pas als laatste de Spaanse Hoek. Daarnaast worden hierbij de aandachtspunten omtrent verkeer, maat en schaal, landschap en cultuurhistorie toegevoegd. <p>Omtrent de agrarische sector passen we onder andere de volgende zaken aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rol agrarische sector benadrukken we in de centrale waarden (prachtlandschap en doenerig dorp). - Beschrijving bij 3.3.7 → toevoegen koppeling verdien capaciteit en meer nadruk op toekomstbestendig i.p.v. kringlooplandbouw, met voorbeeld van heggen als invulling natuurinclusief.
34. Indiener 61		
	Samenvatting	Indiener geeft aan dat er te weinig perspectief wordt geboden voor de huidige landbouw in de toekomst. Wat goed is om te realiseren dat het beschikbaar hebben van voldoende grond voor alle ontwikkelingen in het buitengebied essentieel is. Dit gaat volgens de indiener goed als er vanuit een innovatieve gedachte naar het gebied (Buitengebied West) wordt gekeken! Dat

		perspectief ziet de indiener niet terugkomen. Indiener verzoekt de aanduiding van stedelijk gebied te wijzigen en de huidige bestemming te handhaven. Want dit historisch stukje Riel moet blijven, nu het nog kan.
	Beantwoording	Er komen in de aankomende jaren vele (nieuwe) ruimteclaims bij elkaar in ons buitengebied, onder andere op het gebied van natuurontwikkeling en waterberging, de energietransitie, wonen en recreatie. Anders dan in Buitengebied Midden en Oost, blijft landbouw in Buitengebied West de primaire functie en bieden we ontwikkelruimte om de agrarische bedrijfsvoering voort te zetten, maar we stimuleren hierbij natuurinclusieve ingrepen. We kijken graag gezamenlijk naar hoe we op innovatieve wijze ook invulling kunnen geven aan de andere functionele ruimteclaims. Een van de ruimteclaims in Buitengebied West is inderdaad de mogelijke verstedelijkingslocaties voor de lange termijn rondom Riel. Deze locaties komen sowieso pas op middellange/ lange termijn mogelijk in beeld, afhankelijk van de (regionale) woonbehoefte. Zie algemene beantwoording voor een verdere toelichting overprioritering woningbouwlocaties en de toelichting bij beantwoording zienswijze van de ZLTO (nr. 25).
	Aanpassing	Geen aanpassingen omgevingsvisie
35. Stichting Biodiversiteitsgroep Goirle-Riel		
	Samenvatting	<ul style="list-style-type: none"> - Positief dat biodiversiteit en ecologie voor het eerst consequent benoemd worden in de omgevingsvisie. Indiener ziet graag concrete invullingen en randvoorwaarden waaraan getoetst kan worden, bijvoorbeeld op het gebied van natuurinclusief bouwen. - Initiatieven worden te weinig in samenhang met de omgeving beoordeeld. Ontbreken van gebiedsgerichte aanpak. Wens van indiener om extra stap tussen een goed initiatief en de omgevingsvisie in te voegen; de gebiedsvisie. - In zijn algemeenheid vindt de indiener het jammer dat er geen discussie heeft plaatsgevonden: pleiten voor een discussie voor vaststelling omgevingsvisie. <p>Een aantal concrete ontwikkelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spaanse Hoek: meer kijken naar verdichting i.p.v. wonen in een waardevol landschap, zoals de Spaanse Hoek is aangeduid in het Landschapsbeleidsplan. - Riels Kwadrant: Omgevingsvisie (streven: sport) en landschapsbeleidsplan (streven: groen + waterberging & kwel) spreken elkaar tegen, waarom wint omgevingsvisie? Er wordt al aangegeven dat het gebied laaggelegen is. - Bedrijventerrein Tijvoort-zuid: onwenselijke ontwikkeling, het gebied is onderdeel van groenblauwe mantel en als bufferzone rondom Natura2000. - Bakertand: inzetten op ecologische zone tussen woonwijk en A58 als onderdeel van Surfplas-Boschkens-Oostplas. De dunne pijl die in paragraaf 4.7 op kaart is gezet doet geen recht aan de invulling van deze zone. Voorstel om de zone tussen A58 en Bakertand als groengebied op kaart te zetten, in lijn met het Koersdocument Bakertand. - Energiehub De Baars: geef natuur en water in dit gebied de ruimte en laat belangrijke verbindende schakel tussen het beekdal van de Nieuwe Leij en Kerkeindse Heide ontstaan (Gebiedsopgave A58, deze ook intekenen). Ontwikkeling van Energiehub moet hier nadrukkelijk aan worden gekoppeld. - Windmolens moeten rondom stedelijke gebieden en grootschalige infrastructuur. In bosgebied is schadelijk voor ecologie. En waarom sowieso nu al opnemen in kaart? (Graag een discussie met gemeente/landgoedeigenaren).
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Bij ruimtelijke ontwikkelingen geven we in de omgevingsvisie aan dat we zorgdragen voor behoud en versterking van de groenstructuur. Dit met het oog op versterking van de biodiversiteit en klimaatadaptatie. Om deze reden zetten we

		<p>in op natuurinclusieve ontwikkelingen. We voegen in de omgevingsvisie hieraan toe dat het dan niet alleen gaat om een goede landschappelijke inpassing, maar ook om een natuurinclusief bouwwerk zelf (met bijbehorende randvoorwaarden).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Om te zorgen voor een integrale benadering van de ruimtelijke opgaven is de omgevingsvisie enerzijds thematisch uitgewerkt in de vier lagen van de visie, maar werken we ook met een nadere uitwerking in de koers per deelgebied. Voor initiatieven met een grote ruimtelijke/landschappelijke impact, zoals bijvoorbeeld HUB de Baars, werken we in een apart traject verder aan een integrale gebiedsontwikkeling. - Onderdeel van het proces waren de verschillende stakeholdersbijekomsten die hebben plaatsgevonden op verschillende momenten in het traject. Ook heeft een aparte sessie plaats met het biodiversiteitsteam en agrariërs. Er heeft ons inziens dan ook afdoende participatieve discussie plaatsgevonden voor een integrale afweging bij besluitvorming in de gemeenteraad. - Spaanse Hoek: In onze woningbouwopgave werken we volgens de 'ladder voor duurzame verstedelijking'. Naar verwachting kunnen we tot 2030 in de woningbehoefte voorzien. Op langere termijn zijn de binnenstedelijke locaties mogelijk onvoldoende voor de regionale woonbehoefte. Daarom zijn er ook een aantal gebieden opgenomen waar verstedelijking op middellange/lange termijn afweegbaar is. Zie voor een verdere toelichting "Prioritering woningbouwlocaties in relatie tot de Spaanse hoek" bij algemene beantwoording. - Riels-Kwadrant: uiteindelijk worden bij elke ontwikkeling de diverse belangen gecombineerd. Bij eventuele verschuiving van sportvelden blijft de waterberging en landschappelijke inpassing van groot belang. - Tivoort-Zuid: Ook hier is de uitdaging het combineren van wensen en belangen en is de ontwikkeling enkel wenselijk als er afdoende rekening wordt gehouden met water- en natuurbelangen. - Bakertand: Binnen deze aanduiding hoort nadrukkelijk ook afdoende groenvoorzieningen. In de A58 zone bieden we ruimte voor duurzame verbindingen van het natuurnetwerk. De bijzondere bodem- en watersituatie zijn kader stellend. Er liggen diverse ambities als het gaat om nieuwe natuur, ecologische verbindingen, faunapassages en beekherstel en waterberging. Bij de nadere uitwerking in het koersdocument is dit al vertaald. - HUB de Baars/wind in combinatie met nieuw bos: Vanuit de REKS kiezen we expliciet voor een integrale landschapontwikkeling, waarbij we niet alleen aandacht hebben voor de energieopgave maar dit in samenhang bekijken met de klimaatopgave. HUB De baars kan inderdaad een natuurlijke schakel worden. Daarnaast is het goed om te benoemen dat de beoogde ontwikkeling van wind enkel geldt voor nieuw te ontwikkelen bos, niet bestaand bos. Zie voor een verdere toelichting "Invulling energielandschap HUB de Baars en Wind in combinatie met nieuw bos" bij algemene beantwoording.
	Aanpassing	<ul style="list-style-type: none"> - Natuurinclusieve bouwwerken (met bijbehorende randvoorwaarden) expliciet toevoegen aan de ambitie over natuurinclusieve ontwikkelingen.
36. Indiener 62		
	Samenvatting	<p>Indiener heeft destijds zijn woning in Riel moeten bouwen in boerderij-stijl. Nu komt er een hele woonwijk, ter grootte van 3-kwart van Riel. Indiener is hierover verontwaardigd en geeft aan dat hiermee afbreuk wordt gedaan aan het karakter van het gebied. Indiener geeft ook aan dat de waarde van zijn pand verminderd wanneer het landelijk karakter verminderd. Tot slot</p>

		geeft de indiener aan dat Het Zandeind nu al een drukke verkeersader is en dat met de woningbouwontwikkelingen de nieuwe ontsluiting van dit gebied een punt van zorg is.
	Beantwoording	Zie algemene beantwoording voor een toelichting over prioritering woningbouwlocaties.
	Aanpassing	Geen aanpassing omgevingsvisie
37. Indiener 63		
	Samenvatting	Indiener verzoekt tot het herzien van de “wonen” functie in de Frankische driehoek tussen de Goorweg en Zandeind. Behoud het unieke oude karakter, het gaat buurtbewoners aan het hart. In deze driehoek staat maar liefst 1/3 van alle rijks- en gemeentemonumenten van onze gemeente. Verdere bebouwing hier zou sfeer en essentie doen vergaan, ook de status van de monumenten verzwakt hierdoor. Laten we het landschappelijke karakter behouden. Het feit is namelijk dat er voldoende inbreidingslocaties zijn.
	Beantwoording	De gemeente is het eens met de zienswijze. Het open groen in de Frankische driehoek is vanuit cultuurhistorisch en landschappelijk opzicht erg waardevol. Verdere verdichting is dan ook inderdaad niet wenselijk en zou afbreuk doen aan het huidige karakter van het gebied. De huidige aanduiding op de omgevingsvisiekaart gaan we verwijderen. Met de nieuwe aanduiding op de kaart geven we aan dat we dit groen willen behouden en dat verdichting van het open groen en het bebouwingslint niet wenselijk is.
	Aanpassing	De aanduiding van ‘waardevol groen’ voegen we toe op de Frankische driehoek (tussen Goorweg en Zandeind) op de omgevingsvisiekaarten.
38. Indiener 64		
	Samenvatting	<ul style="list-style-type: none"> - Waterberging: Een groot deel van de huiskavel van de indiener wordt in de visie aangeduid als ‘waterberging’, ongeveer 15 ha van de 91 ha. Indiener heeft hier grote bezwaren tegen want in een waterbergingsgebied moeten zij overstroming gedogen zonder recht op schadevergoeding. Indiener vindt dat het waterschap ervoor moeten zorgen dat er veel verder bovenstrooms langs de Poppelsche Leij een waterberging moet komen. Indiener vindt daarom dat ‘waterberging’ van zijn percelen moet worden geschrapt. - Natuurgebied: een eveneens groot deel van de huiskavel is aangeduid als “Natuur Netwerk Brabant”. Het is noodzakelijk dat in de omgevingsvisie zal worden bepaald dat de bestemming agrarisch zal blijven en niet zal worden veranderd; dus geen planologische beperking zoals NNB. - Fokmast: Voor de indiener is het van groot belang dat hij blijft beschikken over tenminste het huidige areaal aan grond. In de omgevingsvisie staat het voornemen om een deel van het areaal van de indiener te ontwikkelen tot een mix van bedrijvigheid, recreatie en natuurontwikkeling. Omzetting in natuur betekent een ingrijpende verkleining van de bedrijfsoppervlakte en daardoor een fors risico voor het voorzetten van het bedrijf. - Vrijkomende agrarische verbouwing: Tot grote verbazing van de indiener is op de kaart van de omgevingsvisie precies hun perceel aangeduid als ‘Transformatie VAB’. Indiener doet dringende verzoek om de aanduiding VAB bij de boerderij te verwijderen.
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - De aanduiding ‘waterberging’ en ‘NatuurNetwerkBrabant’ en bijbehorende ruimtelijke kaders zijn onderdeel van het vigerende beleid van hogere overheden, zoals de provincie en het Waterschap. Wij hebben als gemeente dit beleid

		<p>overgenomen in onze omgevingsvisie, zonder hier aanvullende beleidskaders aan te koppelen. Deze aanduidingen handhaven we voor de duidelijk op de omgevingsvisiekaart.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het bestemmingsplan Fokmast is geïntegreerd in de omgevingsvisie. In het gebied richten we ons op een integrale landschapsontwikkeling, gericht op natuur in combinatie met recreatie en bedrijvigheid. Eventuele bezwaren worden in de procedure van het betreffende bestemmingsplan doorlopen. - De aanduiding voor 'transformatie vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)' op de omgevingsvisiekaart is niet perceel-gebonden. De aanduiding dient om aan te geven dat we als gemeente ruimte willen bieden aan dergelijke transformaties in agrarische gebieden die zijn gelegen aan de randen van natuurgebied.
	Aanpassing	Geen aanpassingen omgevingsvisie
39. Indiener 65		
	Samenvatting	Verzoek bij de gemeente neergelegd om een seniorenwoning in de achterste helft van de tuin te bouwen. Echter is het gebied gekenmerkt als "particulier waardevol groen". Dat is apart want vrijwel alle binnentuinen worden opnieuw ontwikkeld, ook het plan van de Ronde Akkers kon doorgaan. Dat is tegenstrijdig. Het lijkt erop alsof de gemeente met twee maten werkt. Indiener is van mening dat tijdens de ontwikkeling in de tuin er kan worden voldaan aan de stedenbouwkundige uitgangspunten. Bovendien ziet de indiener het als positieve ontwikkeling, gezien de woningnood en uitgangspunt om in te breiden. Indiener verzoekt om ontwikkeling mogelijk te maken.
	Beantwoording	De gemeente is het eens met de zienswijze. Als gemeente vinden we het behoud van de groenstructuren in het dorp erg belangrijk met het oog op landschappelijke/cultuurhistorische waarde, maar bijvoorbeeld ook vanwege klimaatadaptatie en waterberging. Aan de andere kant bieden sommige open groene stukken in Riel mogelijkheden voor ontwikkelingen. Het is wenselijk om van deze mogelijkheid gebruik te maken, aangezien inbreiding voor uitbreiding gaat (Ladder duurzame verstedelijking). Daarom kiezen we ervoor deze strakke aanduiding eraf te halen en ruimte te bieden voor kleinschalige (woningbouw)ontwikkeling, in combinatie met behoud van waardevol groen.
	Aanpassing	We passen de aanduiding aan en bieden mogelijkheid tot kleinschalige (woningbouw)ontwikkeling, in combinatie met behoud van het waardevol groen.
40. Indiener 66		
	Samenvatting	<ul style="list-style-type: none"> - Windbossen: vrij voorbarig om deze windbossen nu al zo definitief op te nemen in de Omgevingsvisie. Windmolens horen ook thuis rondom stedelijke gebieden en grootschalige infrastructuur. Het plaatsen van windmolens in bosrijke natuurlijke gebieden is juist schadelijk voor de ecologie (ondergronds en bovengronds). Ook is er een beperkte energie-infrastructuur aanwezig waardoor het geen logische plekken zijn voor grootschalige energieprojecten. Er is veel meer mogelijk, zoals bijvoorbeeld op een bedrijventerrein. - Natuurinclusief bouwen: Indiener ziet graag concrete harde voorwaarden terug voor het ontwikkelen van natuur inclusieve bouwwerken. Ook zonneparken zijn niet overal wenselijk. Hier moet eerst worden gekeken naar bestaande daken. - Landschapsbeleidsplan: Ontwikkeling Spaanse Hoek staat haaks op landschapsbeleidsplan (waardevol landschappelijk gebied). / Riels Kwadrant zou een groengebied moeten zijn met ruimte voor waterberging en kwel. Dat is iets anders dan een sportpark. / Ook ontbreekt op de kaart de schakel tussen het beekdal van de Nieuwe Leij en de gebieden

		<p>Kerkseinde Heide - Oisterwijkse Vennen (zoals vastgelegd in de gebiedsopgave A58, regio Hart van Brabant). Deze schakel zou duidelijk op de kaart van de Omgevingsvisie moeten komen te staan.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vraag: Wat betekent de groene lijn ten noordwesten van de Leij (tegen huidige bebouwing aan) in het buitengebied Oost juridisch en inhoudelijk? - Handhaving: Handhaving is niet iets wat prominent in de Omgevingsvisie hoort te staan. Echter, wil de indiener de gemeente meegeven dat - als de gemeente Goirle wil gaan uitvoeren wat er in de visie staat - ook de {capaciteit van} handhaving hierop moet worden afgestemd.
	Beantwoording	<ul style="list-style-type: none"> - Zie algemene beantwoording voor een toelichting over invulling duurzame energie. - Zoals ook in de zienswijze wordt benoemd zetten we er als gemeente op in dat bij ruimtelijke ontwikkelingen zorg wordt gedragen voor behoud en versterking van de groenstructuur. Dit met het oog op versterking van de biodiversiteit en klimaatadaptatie. Om deze reden zetten we alleen in op natuurinclusieve ontwikkelingen. We voegen in de omgevingsvisie hieraan toe dat het dan niet alleen gaat om een goede landschappelijke inpassing, maar ook om een natuurinclusief bouwwerk zelf (met bijbehorende randvoorwaarden). Verder wordt aangegeven dat de ontwikkeling van zonneparken in het buitengebied ook niet in lijn is met de gedachte van natuur-inclusiviteit. Vanuit regio Hart van Brabant hebben we er expliciet voor gekozen om onze energietransitie in samenhang te bekijken met de klimaatopgave en zo koppelkansen te creëren. Zie voor een verdere toelichting invulling duurzame energie bij algemene beantwoording. Zelfstandige initiatieven voor zonneparken in het buitengebied zijn alleen mogelijk voor eigen gebruik (kleinschalig). - Eventuele ontwikkeling van de Spaanse Hoek komt pas op lange termijn in beeld, afhankelijk van de (regionale) woonbehoefte. Op basis van de prioritering die we gaan aangeven in de omgevingsvisie is de Spaanse Hoek als laatste aan de beurt. Zie voor een verdere toelichting prioritering woningbouwlocaties bij algemene beantwoording. - De groene schakel tussen het beekdal van de Nieuwe Leij en Kerkeindse Heide en Oisterwijkse Vennen staat als bosgebied strook op de omgevingsvisiekaart. Dergelijke groene schakels/verbindingen staan op de kaart, maar hebben geen specifieke aanduiding. Dit komt omdat er geen opgave is, zoals dit bijvoorbeeld bij het uitwerken van het NatuurNetwerk nog wel het geval is. - De groene lijn in Buitengebied Oost geeft de huidige groenstructuur aan, het betreft een groene dorpsrand. Dergelijke groenstructuren willen we richting de toekomst behouden en waar mogelijk versterken. Eventuele juridische borging vindt plaats op basis van het omgevingsplan. - Het thema 'handhaving' valt buiten de scope van de omgevingsvisie. Dit heeft bij operationalisering de aandacht.
	Aanpassing	<ul style="list-style-type: none"> - Natuurinclusieve bouwwerken (met bijbehorende randvoorwaarden) expliciet toevoegen aan de ambitie over natuurinclusieve ontwikkelingen.
41. Indieners 67 – 75		
	Samenvatting	<p>De Frankische driehoek is in de omgevingsvisie kaart als 'verstedelijking' ingetekend. Die beslissing is snel genomen, maar de gevolgen zijn desastreus en onomkeerbaar. Natuurlijk kan er voor een deel van de bestaande agrarische bebouwing wellicht een alternatieve invulling worden gezocht, maar laten we het daarbij houden. In de afgelopen jaren is er al eerder een stukje</p>

		weg ontwikkeld, door de toelating van willekeur en qua stijl. Verder wijst de indiener erop dat dit gebied buiten de bebouwde kom ligt en tegen de inbreidingsdiscipline ingaat.
	Beantwoording	De gemeente is het eens met de zienswijze. Het open groen in de Frankische driehoek is vanuit cultuurhistorisch en landschappelijk opzicht erg waardevol. Verdere verdichting is dan ook inderdaad niet wenselijk en zou afbreuk doen aan het huidige karakter van het gebied. De huidige aanduiding op de omgevingsvisiekaart gaan we verwijderen. Met de nieuwe aanduiding op de kaart geven we aan dat we dit groen willen behouden en dat verdichting van het open groen en het bebouwingslint niet wenselijk is.
	Aanpassing	De aanduiding van 'waardevol groen' voegen we toe op de Frankische driehoek (tussen Goorweg en Zandeind) op de omgevingsvisiekaarten.
42. Cumela		
	Samenvatting	Middels deze reactie / zienswijze verzoekt de indiener de gemeente om het bestaansrecht van onze (lid-)bedrijven - in het buitengebied - te erkennen en om qua omgevingswaarden inpassing te geven aan de opgaven en ontwikkelingen welke voor de bedrijven relevant zijn inzake de fysieke leefomgeving. De indiener vraagt aan de gemeente om mogelijkheden te creëren om bestaande bedrijfslocaties te kunnen ontwikkelen alsook te kunnen uitbreiden, alsmede nieuwvestiging in het buitengebied mogelijk te maken om uitvoering te kunnen geven aan de in de omgevingsvisie vermelde ambities. Door cumela-bedrijven niet naar een industrieterrein te verplaatsen worden mogelijke hinderlijke situaties voorkomen. Ontsluitingswegen nabij een industrieterrein zijn vaak niet op de machines berekend en het werk is meestal in het buitengebied. Tot slot uitnodiging om verder te praten over de ambities.
	Beantwoording	In het buitengebied bieden we ruimte voor de agrarische sector, inclusief aanverwante bedrijven die niet passend zijn op reguliere bedrijventerreinen. Hierbij is het echter wel van belang dat we richting de toekomst gezamenlijk kijken naar hoe we invulling kunnen geven aan nieuwe ruimteclaims die op ons buitengebied afkomen. Behoud van de kwaliteiten die van ons buitengebied een prachtlandschap maken zijn hierbij een belangrijk uitgangspunt. Voor nieuwvestiging van bedrijvigheid in groen, grond en infra sectoren die geen relatie hebben met de agrarische activiteiten hanteren we een nee, tenzij principe. Dat wil zeggen dat we dit in principe niet mogelijk maken, tenzij er dusdanig veel kwaliteit wordt toegevoegd dat eventuele negatieve impact op landschap, infrastructuur e.d. ruimschoots wordt gecompenseerd.
	Aanpassing	Geen aanpassing omgevingsvisie

Bijlage 1: uitsnede kaart ecologische verbindingzone

